



KONKURENCES PADOME

Brīvības ielā 55, Rīgā, LV-1010 ♦ tālr. 67282865 ♦ fakss 67242141 ♦ e-pasts: konkurence@kp.gov.lv

L Ē M U M S

Rīgā

Nr. E02-59

(Prot. Nr.44, 3.§)

2011.gada 9.septembrī

**Par lietas izpētes izbeigšanu daļā un
pārkāpuma konstatēšanu, tiesiskā
pienākuma un naudas soda uzlikšanu daļā**

Lieta Nr.2944/11/03.02./2

**Par Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas
2. un 4.punktā noteikto aizlieguma pārkāpumu
SIA „Jūrmalas siltums” darbībā**

Konkurences padome 09.12.2010. saņēma SIA „Dubultu šķelda” (turpmāk – Iesniedzējs) 08.12.2010. iesniegumu par iespējamo dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizlieguma pārkāpumu SIA „Jūrmalas siltums” darbībā (turpmāk – Iesniegums).

Iesniegumā norādīts, ka Slokas ielā 47a, Jūrmalā atrodas siltumenerģijas ražošanas komplekss, kurā ietilpst katlu mājas un noliktavas, vienā no katlu mājām atrodas šķeldas dedzināšanas un transportēšanas iekārta ar katlu KVG10-10, kas ir pielāgots siltumenerģijas ražošanai, izmantojot koka šķeldas kurināmo, kuru siltumenerģijas ražošanā izmanto SIA „Dubultu šķelda”. SIA „Dubultu šķelda” rīcībā esošais apkures katls un ar to saistītā sistēma ir savienota ar SIA „Jūrmalas siltums” siltumapgādes tīklu. SIA „Dubultu šķelda” nav savienojuma ar citu siltumenerģijas operatoru vai patērētāju siltumapgādes tīkliem.

Tāpat ražošanas kompleksā Slokas ielā 47a, Jūrmalā, izmantojot citu apkures katlu, kas darbojas ar gāzes kurināmo, siltumenerģiju ražo arī SIA „Jūrmalas siltums”.

Papildus Iesniedzējs norāda, ka daudzas siltumenerģijas ražošanas procesā nepieciešamās kustamās un nekustamās lietas SIA „Dubultu šķelda” ir saņēmis lietošanā no SIA „Jūrmalas siltums”. Abu iesaistīto pušu starpā 2008.gada 5.martā ir noslēgts nekustamā īpašuma nomas līgums Nr.03/08, kas paredz administratīvās ēkas un katlumājas iznomāšanu SIA „Dubultu šķelda”. Iesniedzējs norāda, ka iepriekšējais nomas līgums papildus paredzēja arī šķeldas noliktavas iznomāšanu. SIA „Dubultu šķelda” uzskata, ka gan šīs noliktavas, gan citu siltumenerģijas ražošanas kompleksā esošo kustamo un nekustamo lietu lietošana faktiski ir nepieciešams priekšnosacījums siltumenerģijas ražošanai šajā kompleksā.

SIA „Dubultu šķelda” un SIA „Jūrmalas siltums” 2008.gada 17.decembrī noslēdza līgumu Nr.7 par siltumenerģijas piegādi (turpmāk – Līgums). Saskaņā ar līguma 1.1. un 1.2. punktu Līguma priekšmets ir siltumenerģija, kuru SIA „Dubultu šķelda” kā piegādātājs apņemas saražot un, izmantojot ūdeni kā siltumenerģijas nesēju, piegādāt SIA „Jūrmalas siltums” kā operatoram tālākpārdošanai dzīvojamo māju īpašniekiem, apsaimniekotājiem u.c. klientiem.

Saskaņā ar Līguma 2010.gada 8.janvāra pielikuma Nr.5 (turpmāk – Vienošanās) nosacījumiem SIA „Dubultu šķelda” 2010.gadā piegādā SIA „Jūrmalas siltums” siltumenerģiju 30000 MWh (megavatstundas). Papildus Iesniedzējs atzīmē, ka Vienošanās 16.punkts, kā arī 16.1. un 16.2.apakšpunkti paredz darbības, kuras puses veic, ja 30000 MWh gada siltumenerģijas iepirkuma apjoms netiek sasniegts, vai arī tiek pārsniegts (tiek veikts pārrēķins, saskaņā ar kuru puses apmaksā iztrūkstošo vai pārsniegto siltumenerģijas daudzumu 2011.gada 1.ceturksnī).

2010.gada 8.oktobrī SIA „Jūrmalas siltums” nosūtīja SIA „Dubultu šķelda” vēstuli Nr.01-5.1/275 un deva atbilstošu rīkojumu žurnālā apturēt šķeldas apkures katla darbību tehniskās pārbaudes veikšanai 2010.gada 20.oktobrī plkst. 8:30.

2010.gada 13.oktobrī SIA „Jūrmalas siltums” nosūtīja SIA „Dubultu šķelda” vēstuli Nr.01-5.1/280, kurā apvainoja SIA „Dubultu šķelda” (kā nomnieku) SIA „Jūrmalas siltums” (iznomātājs) mantas bojāšanā administratīvajā ēkā Slokas ielā 47a, Jūrmalā (bojātas divu telpu dzelzs durvis).

2010.gada 29.novembrī saskaņā ar SIA „Jūrmalas siltums” rīkojumu SIA „Dubultu šķelda” tika samazināta piegādājamās siltumenerģijas jauda līdz 3MW (pēc SIA „Jūrmalas siltums” skaidrojuma šāds rīkojums dots, lai netiktu pārsniegts 30000 MWh siltumenerģijas piegādes apjoms 2010.gadā).

SIA „Dubultu šķelda” norāda, ka vērsusies SIA „Jūrmalas siltums” ar lūgumu izskatīt siltumenerģijas piegādes noteikumus gan 2011.gadam, gan ar konkrēti noteiktu siltumenerģijas piegādes apjomu uz pieciem gadiem. SIA „Jūrmalas siltums” sniedza atbildi, kurā norādīja, ka jautājumus par siltumenerģijas piegādes noteikumiem 2011.gadam ierosina apspriest 2011.gada sākumā.

Iesniedzējs papildus norāda, ka 2010.gada 2.decembrī nosūtīja SIA „Jūrmalas siltums” vēstuli, ar kuru mēģināja novērst pārkāpumu bez vērsšanās Konkurences padomē, lūdzot atcelt rīkojumu par jaudas ierobežošanu, akceptēt 2.10.punkta izslēgšanu no Līguma teksta, un lūdzot sniegt atbildi līdz 2010.gada 6.decembrim. Atbilde no SIA „Jūrmalas siltums” līdz 8.decembrim nebija saņemta.

SIA „Dubultu šķelda” Iesniegumā lūdza par minētajiem pārkāpumiem SIA „Jūrmalas siltums” darbībā ierosināt lietu un uzsākt tās izpēti par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, noteikt pagaidu noregulējumu, aizliedzot izdot rīkojumus, kas ierobežo SIA „Dubultu šķelda” siltumenerģijas ražošanas apjomu, kā arī uzlikt SIA „Jūrmalas siltums” tiesiskos pienākumus un noteikt naudas sodu normatīvajos aktos paredzētajā apmērā.

Pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 1.punktu un 22.panta 1.punktu, Konkurences padome 05.01.2011. pieņēma lēmumu (Prot. Nr.1, 2.§) ierosināt lietu Nr.2944/11/03.02./1 „Par Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu SIA „Jūrmalas siltums” darbībā” un lietu Nr.2944/11/03.02./2 „Par Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 2. un 4.punktā noteikto aizlieguma pārkāpumu SIA „Jūrmalas siltums” darbībā” (turpmāk – Lieta).

Pamatojoties uz Konkurences likuma 30.pantu, kas paredz pagaidu noregulējumu tikai lietās par Eiropas Savienības konkurences tiesību normu iespējamiem pārkāpumiem un, ņemot vērā, ka lietas ierosinātas par Konkurences likuma

13.panta normu iespējamiem pārkāpumiem, Konkurences padome 05.01.2011. nolēma (Prot. Nr.1, 2.§) noraidīt lūgumu par pagaidu noregulējuma piemērošanu.

Lietā Nr.2944/11/03.02./1 „Par Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu SIA „Jūrmalas siltums” darbībās” Konkurences padome 08.04.2011. pieņēma lēmumu Nr.E02-18 (Prot. Nr.17, 3.§) „Par pārkāpuma konstatēšanu, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu”.

Pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 2.punktu, 8.panta otro daļu un 27.panta otro daļu, Konkurences padome 30.06.2011. pieņēma lēmumu (Prot. Nr.32, 2.§) pagarināt lēmuma pieņemšanas termiņu lietā Nr.2944/11/03.02./2 „Par Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 2. un 4.punktā noteikto aizlieguma pārkāpumu SIA „Jūrmalas siltums” darbībās” uz laiku līdz 15.01.2012., par to atbilstoši informējot lietas dalībniekus.

Atbilstoši Konkurences likuma 26.panta sestajai un septītajai daļai Konkurences padome paziņoja SIA „Jūrmalas siltums” (01.07.2011. vēstule Nr.1617) un SIA „Dubultu šķelda” (01.07.2011. vēstule Nr.1618), ka Lietā ir iegūta lēmuma pieņemšanai nepieciešamā informācija, un uzaicināja puses iepazīties ar Lietu. SIA „Jūrmalas siltums” līdz lēmuma pieņemšanas brīdim ar Lietu iepazīties neieradās un arī viedokli Lietā neiesniedza. SIA „Dubultu šķelda” 18.07.2011. iesniedza viedokli Lietā (14.07.2011. vēstule Nr.11/07/14-01) un 17.08.2011. iepazīnās ar Lietas materiāliem.

Izvērtējot Lietā esošo informāciju, Konkurences padome

konstatēja:

1. Lietas dalībnieki

„Dubultu šķelda” ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību, kas reģistrēta Latvijas Republikas Komercreģistrā ar vienoto reģistrācijas Nr.40003330156, tās juridiskā adrese: Dzelzavas iela 117, Rīga. SIA „Dubultu šķelda” ar Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 16.05.2011. spriedumu ir pasludināta par maksātnespējīgu (turpmāk – SIA „Dubultu šķelda”).

SIA „Dubultu šķelda” Enerģētikas likuma 1.panta izpratnē ir neatkarīgais siltumenerģijas ražotājs, kuram ir izsniegta Energoapgādes regulēšanas padomes licence Nr.21032 siltumenerģijas ražošanai Jūrmalas pilsētā no 29.12.1997. – 28.12.2017.

Jūrmalas pilsētas Sabiedrisko pakalpojumu regulators 11.09.2008. pieņēma lēmumu Nr.5, ar kuru apstiprināja SIA „Dubultu šķelda” siltumenerģijas tarifu.

„Jūrmalas siltums” ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību, kas reģistrēta Latvijas Republikas Komercreģistrā ar vienoto reģistrācijas Nr.42803008058, tās juridiskā adrese: Slokas iela 55A, liters 2, Jūrmala (turpmāk – SIA „Jūrmalas siltums”).

SIA „Jūrmalas siltums” ir pašvaldības kapitālsabiedrība, kas Enerģētikas likuma 1.panta izpratnē ir centralizētās siltumapgādes sistēmas operators Jūrmalas pilsētā, kuram ir izsniegtas licences siltumenerģijas ražošanai Jūrmalas pilsētā no 29.12.1997.-28.12.2017. (Energoapgādes regulēšanas padomes licence Nr.21034), pārvadei un sadalei Jūrmalas pilsētā no 29.12.1997.- 28.12.2017. (Energoapgādes regulēšanas padomes licence Nr.22019), kā arī siltumenerģijas realizācijai Jūrmalas pilsētā no 01.01.2011. – 31.12.2015. (Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas licence Nr.E25009).

Jūrmalas pilsētas Sabiedrisko pakalpojumu regulators 29.12.2008. pieņēma lēmumu Nr.6, ar kuru apstiprināja SIA „Jūrmalas siltums” siltumenerģijas tarifus.

Vienošanās noslēgšanas brīdī SIA „Jūrmalas siltums” 100% un SIA „Dubultu šķelda” 50% daļu īpašnieks bija Jūrmalas pilsētas dome. SIA „Dubultu šķelda” dalībniekam SIA „Kilbe” pieder 41 % daļu. Trešajam SIA „Dubultu šķelda” dalībniekam SIA „Viņķis” pieder 9 % daļas. Atbilstoši SIA „Dubultu šķelda” statūtiem uzņēmuma valdi ievēl balsstiesīgie dalībnieki, kas nodrošina $\frac{3}{4}$ kvoruma. Līdz ar to Vienošanās noslēgšanas brīdī Jūrmalas pilsētas dome realizēja kopīgu izšķirošu ietekmi SIA „Dubultu šķelda”. No kā savukārt pamatoti ir secināt, ka SIA „Jūrmalas siltums” un SIA „Dubultu šķelda” bija viens tirgus dalībnieks Konkurences likuma 1.panta 9.punkta izpratnē.

Starp SIA „Dubultu šķelda”, to pārstāvēt dalībnieku mazākuma pārstāvim SIA „Kilbe”, un Jūrmalas pilsētas domi strīda rezultātā par daļu apmaksu sabiedrībā SIA „Dubultu šķelda” ar 04.03.2010. Jūrmalas pilsētas tiesas lēmumu ir uzlikts Jūrmalas pilsētas domei liegums atsavināt SIA „Dubultu šķelda” piederošās daļas, kā arī liegums izmantot balsstiesības. Ar 25.03.2010. tika apmierināts pieteikums par prasības nodrošināšanu, liedzot SIA „Kilbe” atsavināt tai piederošās daļas SIA „Dubultu šķelda” un izmantot balsstiesības. Šo lēmumu SIA „Kilbe” pārsūdzēja. 07.06.2010. Rīgas rajona tiesa to pilnībā atcēla (tostarp pilnībā atjaunojot SIA „Kilbe” balsstiesības), savukārt 03.09.2010. Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija atzina, ka 07.06.2010. Rīgas rajona tiesas lēmums ir atceļams un nolēma uzlikt SIA „Kilbe” liegumu atsavināt SIA „Dubultu šķelda” piederošās daļas, saglabājot tiesības izmantot balsstiesības.

Saskaņā ar Uzņēmumu reģistra 03.01.2011. izziņu Nr.7-3-168770, ieraksts komercreģistrā par SIA „Dubultu šķelda” amatpersonu maiņu izdarīts 22.06.2010. SIA „Dubultu šķelda” amatpersonas kopš 22.06.2010. līdz pat šim brīdim ir M.K. (valdes priekšsēdētājs ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi), J.K. (valdes loceklis ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību kopīgi ar vismaz 1 no valdes locekļiem) un M.E. (valdes loceklis ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību kopīgi ar vismaz 1 no valdes locekļiem).

Līdz ar to kopš amatpersonu maiņas brīža SIA „Kilbe” realizē izšķirošu ietekmi SIA „Dubultu šķelda”, savukārt Jūrmalas pilsētas domei šajā sabiedrībā pieder daļas, bet saskaņā ar 04.03.2010. Jūrmalas pilsētas tiesas lēmumu nav ietekmes. No kā savukārt izriet, ka SIA „Dubultu šķelda” un SIA „Jūrmalas siltums” kopš amatpersonu maiņas SIA „Dubultu šķelda”, kā arī uz Iesniegumā aprakstīto iespējamo pārkāpumu (daļā ar Konkurences padomes 08.04.2011. lēmumu Nr. E02-18 jau konstatēto pārkāpumu) brīdī, nav viens tirgus dalībnieks.

2. Normatīvais regulējums

Siltumenerģijas ražošanas, piegādes un realizācijas vispārējā kārtība noteikta Enerģētikas likumā, kura devītā nodaļa reglamentē siltumenerģijas sistēmas darbības pamatprincipus.

Likuma 46.panta pirmā daļa nosaka, ka siltumapgādi veic energoapgādes komersanti enerģijas lietotāju nodrošināšanai ar siltumenerģiju ēku un būvju apsildei, ventilācijai (vēdināšanai) un karstā ūdens sagatavošanai enerģijas lietotājiem optimālā veidā, ievērojot ekonomiskos, sociālos, vides aizsardzības un kultūras pieminekļu aizsardzības noteikumus.

Tāpat likuma normās ir norādīts, ka centralizēto siltumapgādi var veikt viens vertikāli integrēts energoapgādes komersants, savukārt, sistēmās, kurās ir vairāki siltumenerģijas ražotāji, no kuriem vismaz viens ir neatkarīgais ražotājs, izveido centralizētās siltumapgādes sistēmas operatoru, kura funkcijas var pildīt vertikāli integrēts komersants, kurš savstarpēji nodalīti veic siltumenerģijas ražošanu, pārvadi un

sadali (47.panta pirmā un otrā daļa). Atbilstoši minētajām normām, SIA „Jūrmalas siltums” darbojas kā sistēmas operators Jūrmalas pilsētā.

Likuma 48.pantā tāpat ir noteikts, ka sistēmas operators iepērk siltumenerģiju no siltumenerģijas ražotājiem, tai skaitā no neatkarīgajiem ražotājiem (SIA „Dubultu šķelda”), bet 49.panta pirmajā daļā noteikts, ka siltumenerģijas ražotājiem ir tiesības piedāvāt sistēmas operatoram iepirkt to saražoto siltumenerģiju par vienošanās cenu. Šī paša panta otrā daļa nosaka, ka sistēmas operators, slēdzot līgumus par siltumenerģijas iepirkšanu no ražotājiem vai arī atsakoties tos slēgt, vadās pēc šādiem ekonomiskā pakāpeniskuma principa kritērijiem:

- 1) piedāvātās siltumenerģijas cena un samaksas noteikumi;
- 2) siltumenerģijas pārvades izmaksas;
- 3) siltumenerģijas ražošanas režīma atbilstība patēriņa režīmam;
- 4) piedāvātās siltumenerģijas atbilstība sistēmas operatora noteiktajiem tehniskajiem parametriem.

Enerģētikas likuma 5.pants nosaka, ka energoapgādes komersantu darbība tiek regulēta saskaņā ar likumu „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem”. Likums „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” (2.panta otrā daļa) nosaka, ka valsts regulē sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu kā komercdarbību enerģētikā. Tāpat likuma 7.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka regulators uzrauga, lai sabiedrisko pakalpojumu sniegšanā regulējamās nozarēs tiktu ievērots šis likums, kā arī regulējamo nozaru speciālie normatīvie akti.

Enerģētikas likuma 1.panta izpratnē SIA „Jūrmalas siltums” ir centralizētās sistēmas operators, savukārt SIA „Dubultu šķelda” ir neatkarīgais siltumenerģijas ražotājs, tādējādi, SIA „Jūrmalas siltums”, slēdzot līgumu par siltumenerģijas iepirkšanu no SIA „Dubultu šķelda”, vai arī atsakoties līgumu slēgt, ir jāvadās pēc iepriekš minētajiem ekonomiskā principa kritērijiem.

3. Konkrētais tirgus

Konkrētais tirgus līdzīgā gadījumā tika definēts Konkurences padomes lietā Nr.3114/09/05/2 „Par Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas ģenerālklausulas un 5.punkta pārkāpumu AS „Rīgas siltums” darbībās”¹. Ņemot vērā minētās lietas un šobrīd izskatīšanā izvērtējamā Iesnieguma būtību un atsevišķu aspektu analogiju, konkrētajā lietā ir pamatoti atsaukties uz atsevišķiem augstāk minētās lietas konkrētā tirgus definēšanas apsvērumiem.

Līdz ar to var secināt, ka siltumenerģija kā produkts nav aizvietojams ar citu un ir uzskatāms par homogēnu produktu, tādējādi par konkrētās preces tirgu ir uzskatāms siltumenerģijas iepirkuma tirgus.

Par konkrēto ģeogrāfisko tirgu var atzīt konkrēto centralizētās siltumapgādes sistēmu, kurai pieslēgts konkrētais SIA „Dubultu šķelda” apkures katls, jo siltumapgādes sistēma ir noslēgta, tādējādi arī konkrētajā ģeogrāfiskā teritorijā (siltumapgādes zonā) darbojas tikai tie siltumenerģijas ražotāji, kas ir pieslēgti šai kopējai sistēmai.

No publiski pieejamās informācijas² un SIA „Jūrmalas siltums” sniegtās informācijas secināms, ka Jūrmalā ir četras centralizētās siltumapgādes zonas, kā arī vēl astoņas atsevišķas lokālās katlu mājas, kas apgādā ar siltumenerģiju konkrētas dzīvojamās mājas nelielās lokālās teritorijās. SIA „Jūrmalas siltums” norāda, ka atsevišķās siltumapgādes zonas Jūrmalas pilsētā nav savstarpēji saistītas, tādējādi vienā

¹ KP 2009.gada 9.oktobra lēmums Nr.33 par lietas izpēti izbeigšanu;

² SIA „Jūrmalas siltums” interneta vietne, <http://www.jurmalassiltums.lv>;

siltumapgādes zonā saražoto siltumenerģiju nevar piegādāt uz citu siltumapgādes zonu. Tādējādi, kā ģeogrāfiskais tirgus var tikt definēta konkrētā siltumapgādes zona, kurai ir pieslēgta apkures katlu māja Slokas ielā 47a, Jūrmalā – „Dubultu siltumapgādes zona”.

4. Dominējošais stāvoklis konkrētajā tirgū

Enerģētikas likuma 47.pants nosaka, ka centralizēto siltumapgādi var veikt viens vertikāli integrēts energoapgādes komersants. Sistēmās, kurās ir vairāki siltumapgādes ražotāji, no kuriem vismaz viens ir neatkarīgais ražotājs, izveido centralizētās siltumapgādes sistēmas operatoru. SIA „Jūrmalas siltums” ir vienīgais centralizētās siltumapgādes operators Jūrmalas pilsētā, kuram atbilstoši izsniegtajām licencēm ir tiesības pārvadīt un sadalīt siltumenerģiju, kas objektīvi nodrošina SIA „Jūrmalas siltums” tirgus varu konkrētajā tirgū.

Līdz ar to var secināt, ka SIA „Jūrmalas siltums” siltumenerģijas iepirkuma tirgū Dubultu siltumapgādes zonā atrodas dominējošā stāvoklī.

5. Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 4.punkta pārkāpums

5.1. Vienošanās starp SIA „Dubultu šķelda” un SIA „Jūrmalas siltums”

Starp SIA „Jūrmalas siltums” kā Operatoru un SIA „Dubultu šķelda” kā Piegādātāju 2008.gada 17.decembrī noslēgts līgums Nr.7 „Par siltumenerģijas piegādi”. 2010.gada 8.janvārī starp abām pusēm noslēgta papildu vienošanās kā līguma Pielikums Nr.5 „Vienošanās par SIA „Dubultu šķelda” siltumenerģijas tarifa samazinājumu 2010.gadam, lai segtu SIA „Jūrmalas siltums” zaudējumus, kas tai rodas, pārejot no 7. uz 6.dabasgāzes patēriņa grupu” (turpmāk – Vienošanās).

Konkurences padome izvērtēja Vienošanā iekļauto nosacījumu pamatotību, lai noskaidrotu vai SIA „Jūrmalas siltums” rīcība, samazinot SIA „Dubultu šķelda” siltumenerģijas iepirkuma tarifu, neatbilst Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 4.punktā noteiktā pārkāpuma tiesiskajam sastāvam.

Vienošanās saturā ir plaši izklāstīts SIA „Jūrmalas siltums” saražotās siltumenerģijas sadārdzinājuma pamatojums – izdevumu pieauguma (gāzes augstāka iepirkuma cena, mainoties iepirktajam gāzes apjomam) pārsvars pār ieguvumiem, kas rodas iepērkot siltumenerģiju no SIA „Dubultu šķelda” (gāzes akcīzes nodokļa samazinājums, nepieciešamo siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu samazinājums), kā arī šī sadārdzinājuma attiecināšana uz SIA „Dubultu šķelda” piedāvāto iepirkuma tarifu to samazinot:

1) pēc SIA „Jūrmalas siltums” aprēķiniem un prognozēm kopējais saražotais siltumenerģijas daudzums 2010.gadā bija paredzēts 170339 MWh apmērā (Vienošanās 2.punkts);

2) visu apjomu saražojot tikai SIA „Jūrmalas siltums” apkures katlos, būtu nepieciešams iepirkt 20100 tūkst.nm³, un šāds apjoms atbilst AS „Latvijas gāze” noteiktajam 7.lietotāju grupas apjomam (no 20000 tūkst.nm³ līdz 100000 tūkst.nm³), kas Vienošanās noslēgšanas brīdī SIA „Jūrmalas siltums” nodrošinātu dabasgāzes iepirkuma tarifu 149,85 LVL/tūkst.nm³ (bez PVN);

3) savukārt Vienošanās 1.punkts paredz, ka 2010.gada SIA „Dubultu šķelda” plānotais saražotais siltumenerģijas apjoms ir 30000MWh. Ņemot vērā, ka SIA „Dubultu šķelda” ražošanā kā kurināmo izmanto šķeldu, kopējais SIA „Jūrmalas siltums” nepieciešamais dabasgāzes apjoms samazinās līdz 16560 tūkst.nm³, kas nodrošina 140339 MWh siltumenerģijas apjoma saražošanu (170339 MWh – 30000 MWh = 140339 MWh), tādējādi šāds dabasgāzes apjoms atbilst tikai 6.lietotāju grupas

apjomam (no 12600 tūkst.nm³ līdz 20000 tūkst.nm³), kas Vienošanās noslēgšanas brīdī SIA „Jūrmalas siltums” nodrošinātu dabasgāzes iepirkuma tarifu 156,71 LVL/tūkst.nm³ (bez PVN);

4) starpība starp dabasgāzes iepirkuma cenu 7. un 6.dabasgāzes patēriņa grupām ir 6,86LVL par 1000 nm³ gāzes (Vienošanās 3.punkts), un šo cenu starpību minētajā Vienošanās SIA „Jūrmalas siltums” attiecina uz iepirkuma cenu siltumenerģijai no SIA „Dubultu šķelda”;

5) SIA „Jūrmalas siltums” aprēķina savu izmaksu pieaugumu (pieaugums rodas no gāzes iepirkuma cenu starpības, kas reizināta ar nepieciešamo gāzes apjomu 2010.gadam 140339 MWh siltumenerģijas ražošanai), kas veido aptuveni 113590 LVL (Vienošanās 4., 5., 6.punkts). No šī izmaksu pieauguma tiek atņemts akcīzes nodokļa apmērs un siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu iegādes izdevumi (samazinoties ražošanas apjomam, samazinās šo izmaksu apmērs) (Vienošanās 7., 8., 9.punkts);

6) tādējādi kā kopējie SIA „Jūrmalas siltums” zaudējumi sakarā ar pāreju no 7. uz 6.dabasgāzes patēriņa grupu tiek uzrādīti 85 600 LVL, tādā veidā pamatojot, ka vidējais SIA „Dubultu šķelda” tarifs samazināts par 2,85 LVL/MWh (bez PVN) (Vienošanās 10., 11.punkts);

7) tāpat tiek ņemts vērā 2010.gada 1.pusgads un 2.pusgads un periodos saražotās siltumenerģijas apjoms, tādējādi iegūstot gala tarifa samazinājuma apmērus 1.pusgadā par 1,84 LVL/MWh (bez PVN) un 2.pusgadā par 4,37 LVL/MWh (bez PVN) (Vienošanās 12., 13., 14.punkts).

8) lai SIA „Jūrmalas siltums” gūtu no darījuma ekonomisku ieguvumu, puses vienojas, ka SIA „Dubultu šķelda” siltumenerģijas tarifs tiek samazināts 2010.gada 1.pusgadā par 1,86 LVL/MWh (bez PVN) un 2.pusgadā par 4,50 LVL/MWh (bez PVN) (Vienošanās 15.punkts).

Vienošanās 16.punktā ir papildus noteikumi, kuri paredz (1) gadījumus, kuros veicams pārrēķins atkarībā no faktiskā siltumenerģijas piegādes apjoma (faktiskā apjoma izmaiņas attiecībā pret Vienošanās paredzēto) (16.1., 16.2.apakšpunkts), un (2) pārrēķinā iekļaujamo un neiekļaujamo faktisko ekonomisko ieguvumu izņēmuma nosacījumus (16.3., 16.4., 16.6.apakšpunkts), kā arī (3) nosaka rīcību, ja saražotais siltumenerģijas daudzums, pārrēķinot uz gāzes patēriņu, ir mazāks par 20 milj.nm³ (16.5.apakšpunkts).

5.2. Vienošanās par siltumenerģijas tarifa samazinājumu izvērtējums

5.2.1. Siltumenerģijas ražošanas izmaksu salīdzinājums

5.2.1.1. Siltumenerģijas ražošanas tarifu salīdzinājums

Lietas ietvaros Konkurences padome izvērtēja SIA „Jūrmalas siltums” un SIA „Dubultu šķelda” siltumenerģijas ražošanas tarifu projektus, saskaņā ar kuriem regulators ir apstiprinājis šobrīd spēkā esošos siltumenerģijas tarifus, un tajos iekļautos ekonomiskos aprēķinus (nekontrolējamo un kontrolējamo izmaksu pozīcijas³).

SIA „Jūrmalas siltums” siltumenerģijas ražošanas nekontrolējamās mainīgās izmaksas veido izdevumi kurināmā iegādei, emisiju kvotu iegādei, elektroenerģijas iegādei ražošanas vajadzībām un izdevumi ūdens un kanalizācijas nodrošināšanai. Nekontrolējamajās fiksētajās izmaksās iekļauts dabas resursu nodoklis un nekustamā īpašuma un zemes nodoklis (atbilstoši regulējuma izmaiņām 2010.gadā⁴, nekustamā

³ Saskaņā ar 26.06.2001. Ministru kabineta noteikumu Nr.281 „Sabiedrisko pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika pašvaldību regulējamās nozarēs” 21.punktu;

⁴ 14.04.2010. SPRK padomes lēmums Nr.1/7 (prot. Nr.16, 12.p.) „Siltumenerģijas apgādes pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika”;

īpašuma nodoklis šobrīd tiek attiecināts uz pastāvīgajām izmaksām). Tarifa kontrolējamās izmaksas veido pamatlīdzekļu nolietojums, pamatlīdzekļu remonta un iegādes izdevumi, darba samaksa, obligātās valsts sociālās iemaksas, ilgtermiņa aizdevumu un līzings procentu atmaksa, kā arī pārējie izdevumi (sakaru izdevumi, degviela, inventārs u.c.). Tāpat jāatzīmē, ka SIA „Jūrmalas siltums” tarifu projektā nav paredzējusi siltumenerģijas iepirkumu, tādējādi visi ekonomiskie aprēķini ir balstīti uz pieņēmumu, ka visu nepieciešamo siltumenerģijas apjomu saražo pats SIA „Jūrmalas siltums”.

SIA „Dubultu šķelda” siltumenerģijas ražošanas nekontrolējamās mainīgās izmaksas veido kurināmā izmaksas un ražošanas vajadzībām nepieciešamās elektroenerģijas izmaksas. Nekontrolējamās fiksētās izmaksas veido dabas resursu nodoklis, nodeva sabiedrisko pakalpojumu regulatoram, uzņēmējdarbības riska valsts nodeva, kā arī neparedzētie izdevumi. Siltumenerģijas ražošanas kontrolējamās izmaksas veido pamatlīdzekļu remonta izmaksas, pamatlīdzekļu nolietojums, darba samaksa, obligātās valsts sociālās iemaksas, materiālu izmaksas, aizdevumu procentu atmaksa, ilgtermiņa kredītu pamata daļas atmaksa, kā arī pārējie pastāvīgie izdevumi.

SIA „Dubultu šķelda” apstiprinātais tarifs pie gāzes kurināmā cenas 196,52 LVL/tūkst.nm³ (bez PVN) (vidējā 2010.gada dabasgāzes cena) ir 23,75 LVL/MWh (bez PVN), savukārt SIA „Jūrmalas siltums” – 30,31 LVL/MWh (bez PVN). Starpība starp regulatora apstiprinātajiem ražošanas tarifiem ir 6,56 LVL/MWh.

SIA „Jūrmalas siltums” siltumenerģijas ražošanas nekontrolējamās izmaksas pie gāzes cenas 196,52 LVL/tūkst.nm³ (bez PVN) ir (*) LVL/MWh (saskaņā ar Jūrmalas pilsētas sabiedrisko pakalpojumu regulatora apstiprinātā tarifa ekonomiskajiem aprēķiniem, kuros ir iekļauts arī nekustamā īpašuma un zemes nodoklis). Konkurences padome norāda, ka, atbilstoši nekontrolējamo izmaksu definīcijai⁵, kas nosaka, ka nekontrolējamās izmaksas ir tieši saistītas ar piegādāto siltumenerģijas daudzumu, kā arī tarifa aprēķināšanas metodikas izmaiņām 2010.gadā⁶, kurā nekustamā īpašuma nodoklis tiek attiecināts uz pastāvīgajām izmaksām, turpmākajā Lietas izpētē nekustamā īpašuma un zemes nodoklis netiks ietverts kopējās nekontrolējamajās izmaksās, lai objektīvi varētu salīdzināt SIA „Jūrmalas siltums” un SIA „Dubultu šķelda” siltumenerģijas ražošanas tarifus. Nekustamā īpašuma un zemes nodokļa attiecināmās izmaksas ir (*) LVL/MWh, tādējādi SIA „Jūrmalas siltums” siltumenerģijas ražošanas nekontrolējamās izmaksas pie gāzes cenas 196,52 LVL/tūkst.nm³ (bez PVN) ir (*) LVL/MWh. SIA „Dubultu šķelda” siltumenerģijas ražošanas tarifs ir par (*) LVL/MWh zemāks nekā SIA „Jūrmalas siltums” nekontrolējamās izmaksas 1MWh siltumenerģijas saražošanai.

Salīdzinot SIA „Jūrmalas siltums” Jūrmalas pilsētas Sabiedrisko pakalpojumu regulatora apstiprināto tarifu, kā arī tarifu veidojošo nekontrolējamo mainīgo izmaksu apjomu ar SIA „Dubultu šķelda” apstiprināto siltumenerģijas ražošanas tarifu, Konkurences padome secina, ka SIA „Dubultu šķelda” saražotās siltumenerģijas iepirkuma maksimālais tarifs ir ne tikai zemāks par SIA „Jūrmalas siltums” regulatora apstiprināto ražošanas tarifu (par 6,56 LVL/MWh), bet arī zemāks par SIA „Jūrmalas siltums” ražošanas tarifā ietvertajām nekontrolējamajām izmaksām, kas tieši attiecināmas uz 1MWh siltumenerģijas saražošanu (par (*) LVL/MWh), tādējādi SIA „Dubultu šķelda” siltumenerģijas tarifa cena ir konkurētspējīga siltumenerģijas iepirkuma tirgū Dubultu siltumapgādes zonā.

⁵ 26.06.2001. Ministru kabineta noteikumu Nr.281 „Sabiedrisko pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika pašvaldību regulējamās nozarēs” 21.1.apkšpunkts;

⁶ 14.04.2010. SPRK padomes lēmums Nr.1/7 (prot. Nr.16, 12.p.) „Siltumenerģijas apgādes pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika”;

5.2.1.2. Siltumenerģijas ražošanas faktisko 2010.gada izmaksu salīdzinājums

SIA „Dubultu šķelda” 17.02.2011. vēstulē Nr.11/02/17-01 sniedza 2010.gada faktiskās siltumenerģijas ražošanas pašizmaksas aprēķinus. 2010.gadā SIA „Dubultu šķelda” saražoja 30 116 MWh siltumenerģijas, patērējot (*) m³ kurināmā šķeldas un (*) KWh elektroenerģijas. Tāpat siltumenerģijas mainīgajās izmaksās tiek ieskaitītas darba algas (kurinātājiem, traktoristiem, mehāniķiem u.tml.) un degvielas izmaksas.

SIA „Dubultu šķelda” pastāvīgās ražošanas izmaksas veido darba algas, pamatlīdzekļu nolietojums, kurināšanas sistēmas uzturēšanas izmaksas, pamatlīdzekļu noma, telpu noma, aizdevuma procenti un citi ar ražošanu saistītie izdevumi, dažādas administrācijas izmaksas.

Nemot vērā patērēto kurināmās šķeldas apjomu un vidējo cenu ((*) LVL/m³), elektroenerģijas patērēto apjomu un vidējo gada cenu ((*) LVL/KWh), kā arī resursu patēriņu, kas nepieciešams 1 MWh siltumenerģijas ražošanai, SIA „Dubultu šķelda” kopējās mainīgās izmaksas 2010.gadā ir (*) LVL, tādējādi mainīgās izmaksas 1 MWh siltumenerģijas saražošanai ir (*) LVL.

SIA „Dubultu šķelda” kopējās pastāvīgās izmaksas 2010.gadā ir (*) LVL, tādējādi pastāvīgās izmaksas uz 1 MWh siltumenerģijas ir (*) LVL.

Kapitālsabiedrības kopējās izmaksas 2010.gadā ir (*) LVL, kopējās izmaksas uz saražoto 1 MWh siltumenerģijas ir (*) LVL.

SIA „Jūrmalas siltums” 18.02.2011. vēstulē Nr.01-3.1/27 sniedza siltumenerģijas ražošanas izmaksu kalkulācijas par 2010.gadu, kurā SIA „Jūrmalas siltums” saražoja 157 528,02 MWh siltumenerģijas, patērējot (*) nm³ (normālkubikmetrus⁷) dabasgāzes un (*) KWh elektroenerģijas. Papildus siltumenerģijas nekontrolējamās mainīgajās izmaksās SIA „Jūrmalas siltums” ieskaita arī ūdens un kanalizācijas izdevumus. Nekontrolējamās fiksētajās izmaksās SIA „Jūrmalas siltums” iekļauj dabas resursu nodokļa apmēru un nekustamā īpašuma nodokļa apmēru. Kā Konkurences padome norādīja 5.2.1.1.apakšpunktā, nekustamā īpašuma un zemes nodoklis netiks ietverts kopējās nekontrolējamās izmaksās, bet gan koriģējot pārņests uz SIA „Jūrmalas siltums” kontrolējamām izmaksām.

SIA „Jūrmalas siltums” kontrolējamās izmaksas veido pamatlīdzekļu nolietojums, remonts un iegādes izdevumi, darba samaksa, valsts obligātās sociālās apdrošināšanas izmaksas, ilgtermiņa aizdevumi un līzinga procentu apmaksas.

SIA „Jūrmalas siltums” kopējās nekontrolējamās izmaksas 2010.gadā ir (*) LVL, tādējādi vidējās nekontrolējamās izmaksas uz 1 MWh saražotās siltumenerģijas ir (*) LVL.

Kopējās kontrolējamās izmaksas 2010.gadā ir (*) LVL, tādējādi kontrolējamās izmaksas uz 1 MWh saražotās siltumenerģijas ir (*) LVL.

SIA „Jūrmalas siltums” kopējās siltumenerģijas ražošanas izmaksas 2010.gadā ir (*) LVL, kas uz 1 saražoto siltumenerģijas MWh ir (*) LVL.

Secināms, ka SIA „Dubultu šķelda” mainīgās izmaksas 1 MWh siltumenerģijas saražošanai ir par (*) LVL mazākas nekā SIA „Jūrmalas siltums”, bet attiecīgi pastāvīgās izmaksas par (*) LVL mazākas. Vienlaicīgi jānorāda, ka SIA „Dubultu šķelda” kopējās izmaksas ir ne tikai par (*) LVL mazākas nekā SIA „Jūrmalas siltums” kopējās izmaksas 1 MWh siltumenerģijas saražošanai, bet arī par (*) LVL mazākas nekā SIA „Jūrmalas siltums” nekontrolējamās izmaksas.

⁷ Saskaņā ar Ministru kabineta 16.12.2008. noteikumu Nr.1048 „Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi” 2.9.apakšpunktu;

5.2.2. Patērētājiem nepieciešamā siltumenerģijas apjoma nodrošināšana

SIA „Dubultu šķelda” apkures katla maksimālā jauda ir 10MW, taču Iesniedzējs norāda, ka faktiski var nodrošināt siltumenerģijas piegādi ar jaudu līdz 9,5MW, kas nozīmē, ka konkrētajā siltumapgādes zonā, SIA „Dubultu šķelda” var nodrošināt siltumenerģijas piegādi kvalitātes robežās (Līguma pielikumi Nr.2 un Nr.3) līdz āra gaisa temperatūrai -7 līdz -8 °C. Savukārt, SIA „Jūrmalas siltums” 23.12.2010. vēstulē Nr.01-5.1/367 (adresēta SIA „Dubultu šķelda”) cita starpā norādīja, ka fiksētie mēraparātu rādījumi liecina, ka SIA „Dubultu šķelda” jau līdz 2010.gada 28.novembrim nenodrošināja minimālo siltumnesēja turpgaitas temperatūras režīmu, tādējādi nespējot piegādāt vairāk kā 8,8 MW siltuma jaudas.

Konkurences padome secina, ka SIA „Dubultu šķelda” apkures katla jauda ir nepietiekama, lai ziemas mēnešos spētu pilnā apjomā nodrošināt pieprasītās siltumenerģijas apjoma (2010.gada decembra vidējā diennakts jauda bija 9,15 MW) piegādi patērētājiem, tāpēc SIA „Jūrmalas siltums” apkures sezonas aukstākajos mēnešos ir jānodrošina trūkstošās (papildus SIA „Dubultu šķelda” saražotajam apjomam patērētājiem nepieciešamais siltumenerģijas apjoms) siltumenerģijas saražošana. Līdz ar to SIA „Jūrmalas siltums” ir jāuztur siltumenerģijas ražošanai nepieciešamās iekārtas, jāalgo darbinieki, jāapdrošina iekārtas u.tml. darbības, kas veido kapitālsabiedrības kontrolējamās izmaksas. Kontrolējamās izmaksas paliek nemainīgas neatkarīgi no tā vai SIA „Jūrmalas siltums” ražo siltumenerģiju tikai dažus mēnešus, vai arī ražotu to ar maksimāli iespējamo jaudu.

Ievērojot augstāk minēto, Konkurences padome secina, ka SIA „Jūrmalas siltums”, vienojoties ar SIA „Dubultu šķelda” par siltumenerģijas iepirkuma cenu, ir pamatoti salīdzināt piedāvātās iepirkuma cenas apmēru tieši ar SIA „Jūrmalas siltums” siltumenerģijas ražošanas tarifa nekontrolējamo izmaksu daļu, jo šīs izmaksas ir tieši saistītas ar saražotās siltumenerģijas apjomu. Tas pamatojams ar to, ka siltumenerģijas iepirkuma cena, kas vienāda ar SIA „Jūrmalas siltums” nekontrolējamo izmaksu apjomu, nepalielinātu kopējās SIA „Jūrmalas siltums” izmaksas siltumenerģijas ražošanā (kopējās siltumenerģijas ražošanas izmaksas nemainītos neatkarīgi no tā, vai SIA „Jūrmalas siltums” visu patērētājiem nepieciešamo siltumenerģijas apjomu saražotu pats, vai daļu no tās iepirktu no SIA „Dubultu šķelda”), tādējādi, ievērojot patērētāju intereses, netiktu paaugstināts arī gala tarifs siltumenerģijas patērētājiem. Iepirkuma cenai pārsniedzot SIA „Jūrmalas siltums” nekontrolējamās izmaksas, pieaugtu kopējās siltumenerģijas ražošanas izmaksas, tādējādi paaugstinot arī gala tarifu, savukārt siltumenerģijas iepirkuma cena, kas ir zemāka par SIA „Jūrmalas siltums” nekontrolējamajām izmaksām, nodrošinātu SIA „Jūrmalas siltums” kopējo izmaksu samazināšanos, kas rezultātā samazinātu arī patērētājiem noteikto gala tarifu siltumenerģijas iegādei.

Ņemot vērā minēto, Konkurences padome secina, ka SIA „Dubultu šķelda” piedāvātās siltumenerģijas iepirkuma cena ir konkurētspējīga tikai gadījumā, ja tā ir zemāka nekā SIA „Jūrmalas siltums” siltumenerģijas ražošanas nekontrolējamās izmaksas, jo pretējā gadījumā SIA „Jūrmalas siltums” saražot papildu siltumenerģijas apjomu ir ekonomiski izdevīgāk nekā iepirkt to no SIA „Dubultu šķelda”.

Konkurences padome 5.2.1.apakšpunktā secina, ka SIA „Dubultu šķelda” Jūrmalas pilsētas Sabiedrisko pakalpojumu regulatora apstiprinātais siltumenerģijas tarifs ir zemāks par SIA „Jūrmalas siltums” ražošanas tarifā ietvertajām nekontrolējamajām izmaksām, kas tieši attiecināmas uz 1MWh siltumenerģijas saražošanu, tāpat arī faktiskās SIA „Dubultu šķelda” 2010.gada kopējās izmaksas ir zemākas nekā SIA „Jūrmalas siltums” faktiskās 2010.gada nekontrolējamās izmaksas,

tādējādi secināms, ka SIA „Dubultu šķelda” siltumenerģijas tarifa cena ir konkurētspējīga siltumenerģijas iepirkuma tirgū Dubultu siltumapgādes zonā.

5.2.3. Dabaszgāzes patēriņa lietotāju grupas maiņa

Saskaņā ar Vienošanās 2.punktu SIA „Jūrmalas siltums” plānotais kopējais saražotais siltumenerģijas daudzums 2010.gadā ir 170 339 MWh, no kuriem atbilstoši Vienošanās 1.punktam 30 000 MWh paredzēts iepirkt no SIA „Dubultu šķelda”. Faktiski 2010.gadā Jūrmalā tirgus dalībnieki kopumā saražoja siltumenerģiju 187 643,52 MWh apjomā, no kopējā apjoma 30 115,50 MWh saražojot SIA „Dubultu šķelda”.

Vidējais dabaszgāzes kurināmā apjoms, kas nepieciešams 1 MWh siltumenerģijas saražošanai SIA „Jūrmalas siltums” gāzes apkures katlos, Vienošanās ir noteikts 118 nm³ apmērā. Ņemot vērā minēto, secināms, ka kopējā faktiskā apjoma saražošanai tikai SIA „Jūrmalas siltums” gāzes apkures katlos būtu nepieciešami 22 142 tūkst.nm³ dabaszgāzes, bet Vienošanās paredzētā plānotā apjoma saražošanai attiecīgi 20 100 tūkst.nm³ dabaszgāzes. Šāda apjoma dabaszgāzes kurināmā iepirkums nodrošinātu SIA „Jūrmalas siltums” 7.lietotāju grupas dabaszgāzes tirdzniecības cenu (no 20000 tūkst.nm³ līdz 100000 tūkst.nm³). Lai SIA „Jūrmalas siltums” varētu iepirkt dabaszgāzi atbilstoši 7.lietotāju grupas cenai, SIA „Jūrmalas siltums” gadā nepieciešams saražot vismaz 169 491,53 MWh siltumenerģijas (169 491,53 MWh * 118 nm³/MWh = 20 000 tūkst.nm³).

Iepērkot 30 000 MWh siltumenerģijas no SIA „Dubultu šķelda” (kā paredzēts Vienošanās), SIA „Jūrmalas siltums” plānotais ražošanas apjoms bija 140 339 MWh. Arī faktiskie 2010.gadā nepieciešamie un iepirktie siltumenerģijas apjomi nenodrošina SIA „Jūrmalas siltums” iespēju saražot nepieciešamo siltumenerģijas apjomu dabaszgāzes 7.lietotāju grupas cenas saglabāšanai (kopējais apjoms bija 187 643,52 MWh, no kuriem 30 115,50 no SIA „Dubultu šķelda” iepirktā un 157 528,02 MWh SIA „Jūrmalas siltums” saražotā siltumenerģija).

Tādējādi, SIA „Jūrmalas siltums” 2010.gadā iepirka dabaszgāzi no AS „Latvijas gāze” atbilstoši 6.lietotāju grupas cenai. Starpība starp dabaszgāzes iepirkuma cenu 7. un 6.lietotāju grupām ir 6,86 LVL par 1000 nm³ dabaszgāzes, kas nozīmē, ka sadārdzinājums uz 1 MWh siltumenerģijas ir 0,8094 LVL (118 nm³/MWh * 0,00686 LVL/nm³ = 0,8094 LVL/MWh).

Vienlaikus jāatzīmē, ka, Ņemot vērā 6.lietotāju grupas gāzes patēriņa apjoma intervālu (no 12 600 tūkst.nm³ līdz 20 000 tūkst.nm³), SIA „Jūrmalas siltums” gadā nepieciešams saražot vismaz 106 779,66 MWh siltumenerģijas (106 779,66 MWh * 118 nm³/MWh = 12 600 tūkst.nm³), lai saglabātu 6.lietotāju grupai piemērojamo dabaszgāzes cenu. Ņemot vērā 2010.gada faktisko siltumenerģijas ražošanas apjomu (187 643,52 MWh) un SIA „Dubultu šķelda” siltumenerģijas ražošanas jaudu (30 000 – 35 000 MWh), Konkurences padome secina, ka, ļaujot SIA „Dubultu šķelda” ražot siltumenerģiju ar maksimālu jaudu (atbilstoši pieprasījumam), SIA „Jūrmalas siltums” nevar zaudēt 6.lietotāju grupas dabaszgāzes cenu.

Dabaszgāzes cenas sadārdzinājuma attiecināšanas uz iepirkuma cenu pamatotības skaidrojums atspoguļots, izmantojot piemēru, kas balstīts uz 2010.gada siltumenerģijas ražošanas apjomiem un 2010.gada vidējo dabaszgāzes tirdzniecības cenu (203,38 LVL/tūkst.nm³ 6.lietotāju grupai un 196,52 LVL/tūkst.nm³ 7.lietotāju grupai)⁸:

⁸ Atbilstoši dabaszgāzes tirdzniecības cenai 2010.gadā atsevišķi pa mēnešiem. Avots: www.lg.lv; Jāatzīmē, ka neatkarīgi no dabaszgāzes cenas apmēra, starpība starp 6. un 7.lietotāju grupām piemērojamo cenu paliek nemainīga (6,86 LVL par 1000 nm³);

1.variants – ražo tikai SIA „Jūrmalas siltums”.

Ja SIA „Jūrmalas siltums” visu patērētājiem nepieciešamo siltumenerģiju saražotu pats (neiepirkot siltumenerģiju no SIA „Dubultu šķelda”), SIA „Jūrmalas siltums” kopējās ražošanas izmaksas, ņemot vērā 7.lietotāju grupas dabasgāzes cenu un apstiprināto siltumenerģijas ražošanas izmaksu tarifu (ņemot vērā, ka tieši par šo tarifu siltumenerģija tiek pārdota gala patērētājiem), būtu

$$187\,643,52 \text{ MWh} * (*) \text{ LVL/MWh} = (*) \text{ LVL}$$

(saražotās siltumenerģijas apjoms * ražošanas tarifs = kopējās izmaksas).

2.variants – SIA „Jūrmalas siltums” iepērk siltumenerģiju no SIA „Dubultu šķelda” un ražo pats.

a) SIA „Jūrmalas siltums” izdevumi siltumenerģijas iepirkumam, ņemot vērā SIA „Dubultu šķelda” apstiprināto tarifu pie gāzes cenas 196,52 LVL/tūkst.nm³ būtu

$$30\,115,50 \text{ MWh} * 23,75 \text{ LVL/MWh} = 715\,243,13 \text{ LVL}$$

(iepirktās siltumenerģijas apjoms * ražošanas tarifs = kopējās izmaksas);

b) SIA „Jūrmalas siltums” ražošanas izmaksas, ņemot vērā 6.lietotāju grupas gāzes cenas sadārdzinājumu (pieaug tarifa nekontrolējamās izmaksas par 0,8094 LVL/MWh, tarifa kontrolējamajām izmaksām paliekot nemainīgām), būtu

$$(*) \text{ LVL/MWh} * 157\,528,02 \text{ MWh} + (*) \text{ LVL} = (*) \text{ LVL}$$

(nekontrolējamās izmaksas * siltumenerģijas apjoms + kontrolējamās izmaksas = kopējās izmaksas).

Tātad, iepērkot siltumenerģiju no SIA „Dubultu šķelda” par Jūrmalas pilsētas sabiedrisko pakalpojumu regulatora apstiprināto siltumenerģijas tarifu, kopējās SIA „Jūrmalas siltums” izmaksas būtu par

$$(*) \text{ LVL} + 715\,243,13 \text{ LVL} - (*) \text{ LVL} = (*) \text{ LVL}$$

augstākas, kā rezultātā pieaugtu arī gala patērētāja siltumenerģijas iegādes tarifs, līdz ar to pie šādiem nosacījumiem SIA „Jūrmalas siltums” nebūtu ekonomiski izdevīgi iepirkt siltumenerģiju no SIA „Dubultu šķelda” par regulatora noteikto maksimālo tarifu.

5.2.4. SIA „Jūrmalas siltums” papildus ieguvums no siltumenerģijas iepirkuma

Latvijas Republikas Saeima 1995.gada ratificēja Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējo konvenciju par klimata pārmaiņām un 2002.gadā šīs konvencijas Kioto protokolu, tādējādi Latvija uzņēmas pildīt virkni saistību. Atbilstoši Kioto protokolam, Latvijai individuāli vai kopīgā rīcībā ar citām valstīm laika posmā no 2008.gada līdz 2012.gadam jāpanāk siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājums par 8%, salīdzinot ar emisiju apjomu 1990.gadā.

Likums „Par piesārņojumu” nosaka, ka Emisiju tirdzniecības sistēmā obligāti jāpiedalās individuālajiem komersantiem vai komercsabiedrībām, kas veic noteiktas piesārņojošas darbības, tostarp enerģētikā – izmantojot sadedzināšanas iekārtas, kuru nominālā ievadītā siltuma jauda pārsniedz 20 megavatus, izņemot bīstamo atkritumu vai sadzīves atkritumu sadedzināšanas iekārtas.

SIA „Jūrmalas siltums” sistēmā piedalās kā obligātais operators, kuram jānodod siltumnīcefekta gāzu (turpmāk – SEG) emisiju kvotas⁹, kas atbilst SIA „Jūrmalas siltums” iekārtu emitētajam siltumnīcefekta gāzu daudzumam iepriekšējā kalendārajā

⁹ **Emisijas kvota** — pieļāvums emitēt noteiktā laika posmā 1 tonnu oglekļa dioksīda vai noteiktu daudzumu citas siltumnīcefekta gāzes, izteiktu oglekļa dioksīda ekvivalentos, ņemot vērā attiecīgās siltumnīcefekta gāzes globālās sasilšanas potenciālu. Emisijas kvotu izmanto šā likuma nosacījumu izpildei, kā arī saskaņā ar šā likuma nosacījumiem var pārskaitīt citai fiziskajai vai juridiskajai personai.

gadā. SIA „Jūrmalas siltums” iekārtai „Katlu māja „Dubulti”” 13.12.2007. izsniegta siltumnīcefekta gāzu emisijas atļauja 2008.-2012.gadam Nr.RIT-20-II-SEG-17, iekārtai „Katlu māja Aizputes 1d” 13.12.2007. izsniegta siltumnīcefekta gāzu emisijas atļauja 2008.-2012.gadam Nr.RIT-20-II-SEG-25, iekārtai „Katlu māja „Kauguri”” 13.12.2007. izsniegta siltumnīcefekta gāzu emisijas atļauja 2008.-2012.gadam Nr.RIT-20-II-SEG-19, iekārtai „Katlu māja Pliekšāna 80” 13.12.2007. izsniegta siltumnīcefekta gāzu emisijas atļauja 2008.-2012.gadam Nr.RIT-20-II-SEG-24.

SEG emisiju kvotas operatori (tostarp SIA „Jūrmalas siltums”) tiek piešķirtas atbilstoši apstiprinātajam Emisiju kvotu sadales plānam 2008.-2012.gadam, tāpat operatori var iegādāties pietrūkstošās emisiju kvotas, vai pārdot pāri paliekošās emisiju kvotas (atbilstoši radīto SEG izmešu daudzumam).

Saskaņā ar Emisiju kvotu sadales plānu 2008.-2012.gadam SIA „Jūrmalas siltums” šajā periodā ik gadu tiek piešķirts noteikts apjoms emisiju kvotu:

- 1) SIA „Jūrmalas siltums” Dubulti (LV-24¹⁰) piešķirtas 7243 emisiju kvotas;
- 2) SIA „Jūrmalas siltums” Kauguri (LV-25) piešķirtas 21986 emisiju kvotas;
- 3) SIA „Jūrmalas siltums” Konkordijas (LV-70) piešķirtas 1403 emisiju kvotas;
- 4) SIA „Jūrmalas siltums” Aizputes (LV-71) piešķirtas 2336 emisiju kvotas.

No publiski pieejamās informācijas¹¹ par SIA „Jūrmalas siltums” iesniegto pārskatu par SEG emisiju apstiprināšanu, redzams, ka 2008. un 2009.gadā (par citiem gadiem informācija nav pieejama) SIA „Jūrmalas siltums” iekārtu emisiju apjoms pārsniedza tām piešķirto SEG emisiju apjomu.

1.tabula

SIA „Jūrmalas siltums” piešķirto un nodoto emisiju kvotu apjoms 2008., 2009.gadā

Operatora nosaukums	Gads	Piešķirtais kvotu daudzums, gab.	Nodotais kvotu daudzums, gab.	Starpība, gab.
SIA „Jūrmalas siltums” Dubulti	2008	7 243	8 414	1 171
SIA „Jūrmalas siltums” Kauguri		21 986	23 859	1 873
SIA „Jūrmalas siltums” Konkordijas		1 403	1 631	228
SIA „Jūrmalas siltums” Aizputes		2 336	2 914	578
Kopā 2008.gadā:		32 968	36 818	3 850
SIA „Jūrmalas siltums” Dubulti	2009	7 243	8 811	1 568
SIA „Jūrmalas siltums” Kauguri		21 986	23 302	1 316
SIA „Jūrmalas siltums” Konkordijas		1 403	1 737	334
SIA „Jūrmalas siltums” Aizputes		2 336	2 735	399
Kopā 2009.gadā:		32 968	36 585	3 617

Avots: izveidota pēc Valsts Vides dienesta datiem.

Nemot vērā SIA „Jūrmalas siltums” 2009.gada siltumenerģijas ražošanas apjomu (171 550 MWh), secināms, ka 1 MWh ražošanas procesā vidēji tiek izmesti 213 kg CO₂ izmešu, kas atbilst 0,213 SEG emisiju kvotām. No tā savukārt izriet, ka SIA „Jūrmalas siltums” piešķirtais SEG emisiju kvotu apjoms ir pietiekams, lai saražotu 154 779 MWh siltumenerģijas.

Katras nākamās siltumenerģijas MWh saražošanai SIA „Jūrmalas siltums” papildus nepieciešams iegādāties 0,213 SEG emisiju kvotas. Saskaņā ar SIA „Jūrmalas siltums” apstiprināto siltumenerģijas ražošanas tarifu 1 SEG emisiju kvotas cena ir (*) LVL (jāatzīmē, ka SIA „Jūrmalas siltums” ražošanas tarifa aprēķinā iekļautā SEG emisiju kvotu cena neatbilst faktiskajai tirgus cenai - saskaņā ar starptautiskās biržas

¹⁰ Operatora instalācijas identifikācijas numurs;

¹¹ VSIA „Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” interneta vietne: <http://www.meteo.lv/public/29455.html>;

datiem¹², 2010.gada decembra mēneša vidējā SEG emisiju kvotu cena ir 10,08 LVL), kas nozīmē, ka papildus 1 MWh siltumenerģijas ražošanas izmaksas pieaug par (*) LVL * 0,213 = (*) LVL.

Aprēķinot siltumenerģijas ražošanas tarifu pie apjoma (*) MWh (atbilstoši tarifu projektam), SIA „Jūrmalas siltums” ir plānojis, ka papildus nepieciešams iegādāties (*) SEG emisiju kvotas, ar kopējiem tam paredzētajiem izdevumiem (*) LVL apjomā. Šie izdevumi attiecināti uz visu kopējo siltumenerģijas ražošanas apjomu, tādā veidā sadārdzinot 1 MWh ražošanas nekontrolējamās izmaksas par (*) LVL.

Nemot vērā minēto, Konkurences padome secina, ka situācijā, kad SIA „Jūrmalas siltums” var iepirkt siltumenerģiju no SIA „Dubultu šķelda”, katra siltumenerģijas vienība, kas tiek iepirkta no SIA „Dubultu šķelda” tā vietā, lai to saražotu pats SIA „Jūrmalas siltums”, samazina SIA „Jūrmalas siltums” ražošanas tarifa izmaksas par (*) LVL (līdz apjoma robežai (154 779 MWh), pie kuras SIA „Jūrmalas siltums” SEG emisiju kvotas papildus nav jāiepērk).

Dabaszgāzes cenas sadārdzinājuma un papildus nepieciešamo SEG emisiju kvotu iegādes izdevumu samazinājuma kopsakarā radītā ekonomiskā efekta uz SIA „Jūrmalas siltums” siltumenerģijas ražošanas tarifu skaidrojums atspoguļots izmantojot piemēru, kas balstīts uz 2010.gada siltumenerģijas ražošanas apjomiem un 2010.gada vidējo dabaszgāzes tirdzniecības cenu (203,38 LVL/tūkst.nm³ 6.lietotāju grupai un 196,52 LVL/tūkst.nm³ 7.lietotāju grupai)¹³. Papildus aprēķinā ņemts vērā SIA „Jūrmalas siltums” nekontrolējamo izmaksu samazinājums, ņemot vērā papildus nepieciešamo SEG emisiju kvotu iegādes izdevumu samazinājumu:

1.variants – ražo tikai SIA „Jūrmalas siltums”.

Ja SIA „Jūrmalas siltums” visu patērētājiem nepieciešamo siltumenerģiju saražotu pats (neiepērkot siltumenerģiju no SIA „Dubultu šķelda”), SIA „Jūrmalas siltums” kopējās ražošanas izmaksas, ņemot vērā 7.lietotāju grupas dabaszgāzes cenu un apstiprināto siltumenerģijas ražošanas izmaksu tarifu (kurā iekļautas arī SEG emisiju kvotu iegādes izmaksas), būtu

$$187\,643,52 \text{ MWh} * (*) \text{ LVL/MWh} = (*) \text{ LVL}$$

(saražotās siltumenerģijas apjoms * ražošanas tarifs = kopējās izmaksas).

2.variants – SIA „Jūrmalas siltums” iepērk siltumenerģiju no SIA „Dubultu šķelda” un ražo pats.

a) SIA „Jūrmalas siltums” izdevumi siltumenerģijas iepirkumam, ņemot vērā SIA „Dubultu šķelda” apstiprināto tarifu pie gāzes cenas 196,52 LVL/tūkst.nm³ būtu

$$30\,115,50 \text{ MWh} * 23,75 \text{ LVL/MWh} = 715\,243,13 \text{ LVL}$$

(iepirktās siltumenerģijas apjoms * ražošanas tarifs = kopējās izmaksas);

b) SIA „Jūrmalas siltums” tarifa nekontrolējamās izmaksas pieaug par 0,8094 LVL/MWh (dabaszgāzes grupas maiņa), savukārt samazinās par (*) LVL (ņemot vērā, ka nav nepieciešams iegādāties SEG emisiju kvotas par to ražošanas apjomu, kas tiek iepirkts no SIA „Dubultu šķelda”: $30115,50 \text{ MWh} * 0,213 \text{ SEG kvotas/MWh} * (*) \text{ LVL/SEG kvotu} / 187\,643,52 \text{ MWh} = (*) \text{ LVL/MWh}$.)

¹² NASDAQ OMX Commodities interneta vietnē pieejamā informācija:

<http://www.nasdaqomxcommodities.com>;

¹³ Atbilstoši dabaszgāzes tirdzniecības cenai 2010.gadā atsevišķi pa mēnešiem. Avots: www.lg.lv; Jāatzīmē, ka neatkarīgi no dabaszgāzes cenas apmēra, starpība starp 6. un 7.lietotāju grupām piemērojamo cenu paliek nemainīga (6,86 LVL par 1000 nm³);

Līdz ar to SIA „Jūrmalas siltums” ražošanas izmaksas, ņemot vērā 6.lietotāju grupas gāzes cenas sadārdzinājumu un nekontrolējamo izmaksu samazinājumu par SEG emisiju kvotu iegādi, pārējām izmaksu pozīcijām paliekot nemainīgām, būtu

$$(*) \text{ LVL/MWh} * 157\,528,02 \text{ MWh} + (*) \text{ LVL} = \underline{(*) \text{ LVL}}$$

(nekontrolējamās izmaksas * siltumenerģijas apjoms + kontrolējamās izmaksas = kopējās izmaksas).

Tātad, iepērkot siltumenerģiju no SIA „Dubultu šķelda” par Jūrmalas pilsētas sabiedrisko pakalpojumu regulatora apstiprināto siltumenerģijas tarifu, kopējās SIA „Jūrmalas siltums” izmaksas būtu par

$$(*) \text{ LVL} - (*) \text{ LVL} - 715\,243,13 \text{ LVL} = \underline{(*) \text{ LVL}} \text{ zemākas.}$$

Tādējādi, ņemot vērā SIA „Dubultu šķelda” zemākās ražošanas izmaksas (gan tarifa projekta izmaksas, gan arī faktiskās izmaksas), dabasgāzes cenas sadārdzinājumu (lietotāju grupas maiņas rezultātā) un SEG emisiju kvotu iegādes izdevumu samazinājumu (samazinoties SIA „Jūrmalas siltums” ražošanas apjomam), Konkurences padome secina, ka atbilstoši SIA „Jūrmalas siltums” siltumenerģijas ražošanas tarifa izmaksu pozīcijām un apmēriem, kā arī faktiskajam 2010.gada siltumenerģijas ražošanas un iepirkuma apjomam, SIA „Jūrmalas siltums” iepērkot siltumenerģiju no SIA „Dubultu šķelda” par regulatora noteikto maksimālo tarifu, netiktu paaugstināts siltumenerģijas gala tarifs.

5.2.5. Vienošanās nosacījumi

2008.gada 17.decembrī SIA „Jūrmalas siltums” un SIA „Dubultu šķelda” noslēdza siltumenerģijas iepirkuma līgumu Nr.7 „Par siltumenerģijas piegādi”, bet 2010.gada 8.janvārī noslēdza Vienošanos, kā līguma Nr.7 „Par siltumenerģijas piegādi” pielikumu Nr.5. Vienošanās paredz plānoto siltumenerģijas piegādes apjomu 2010.gadā, kā arī noteiktu siltumenerģijas iepirkuma cenu. Vienošanās nosacījumos pārsvarā pamatots siltumenerģijas tarifa samazinājums, lai segtu SIA „Jūrmalas siltums” zaudējumus, kas tai rodas pārejot no 7. uz 6.dabasgāzes patēriņa grupu.

5.2.5.1. Siltumenerģijas iepirkuma apjoms

SIA „Dubultu šķelda” plānotais siltumenerģijas ražošanas apjoms noteikts Vienošanās 1.punktā, paredzot saražot 30 000 MWh siltumenerģijas daudzumu.

Vienošanās 2.punktā kopējais saražotais siltumenerģijas daudzums Dubultu siltumapgādes zonā plānots 170 339 MWh apmērā.

Tāpat no Vienošanās nosacījumiem secināms, ka faktiskais iepirkuma apjoms var mainīties, jo 16.1. un 16.2.apakšpunktos paredzēts veikt iepirkuma cenas pārrēķinu, ja iepirkuma apjoms ir mazāks vai lielāks nekā sākotnēji plānotais. To apliecina arī SIA „Dubultu šķelda” paustais viedoklis Iesniegumā un 23.12.2010. vēstules Nr.10/12/23-01 7.punktā.

Tāpat jāatzīmē, ka Vienošanās noteiktais SIA „Dubultu šķelda” siltumenerģijas iepirkuma apjoms būtiski neatšķiras no SIA „Dubultu šķelda” Konkurences padomei 23.12.2010. vēstules Nr.10/12/23-01 5.punktā norādītā vēlamā gada piegādes apjoma (30 000 -35 000 MWh).

Konkurences padomes ieskatā siltumenerģijas ražošanas apjoma noteikšana, paredzot iespēju, ka iepirkuma apjoms var būt mazāks vai lielāks par sākotnēji plānoto, konkrētajā gadījumā ir objektīvi pamatota, ņemot vērā, ka patērētājiem faktiski nepieciešamais siltumenerģijas apjoms ir atkarīgs no dažādiem ietekmējošajiem apstākļiem, tostarp laika apstākļiem.

5.2.5.2. Siltumenerģijas iepirkuma cena

Konkurences padome lēmuma 5.2.1., 5.2.2., 5.2.3. un 5.2.4.apakšpunktos izvērtēja dažādus siltumenerģijas ražošanas un iepirkuma izdevumus ietekmējošos apstākļus, gala tarifu ietekmējošos faktoros (ražošanas tarifu un faktisko izmaksu salīdzinājumu, siltumenerģijas apjoma nodrošināšanas iespējas, dabasgāzes patēriņa lietotāju grupas maiņu, SEG emisiju kvotu iegādes izdevumu samazinājumu), tādējādi ir pilnībā pamatoti, ka visi šie faktori ir ņemti vērā, SIA „Jūrmalas siltums” slēdzot Vienošanos par siltumenerģijas iepirkumu, lai kopējā siltumenerģijas ražošanas un piegādes procesā tiktu ievērotas abu darījuma pušu un arī patērētāju intereses (nepieaugtu siltumenerģijas gala tarifs).

Izvērtējot Vienošanās nosacījumus, Konkurences padome secina, ka atsevišķu Vienošanās punktu iekļaušana cenas noteikšanas aprēķinā nav ekonomiski pamatota vai nav saistīta ar tarifa samazināšanas sākotnējo mērķi – lai segtu zaudējumus, kas SIA „Jūrmalas siltums” rodas pārejot no 7. uz 6.dabasgāzes patēriņa grupu.

1) Vienošanās 9.punktā tarifa aprēķināšanā ir ņemts vērā zaudējumu samazinājums no SEG emisijas kvotu iegādes rēķina, kas saskaņā ar SIA „Jūrmalas siltums” rādītājiem ir 5 900 LVL.

Konkurences padome norāda, ka atbilstoši 5.2.4.apakšpunktā norādītajam, SIA „Jūrmalas siltums” ekonomiskais ieguvums no SEG emisiju kvotu iegādes izdevumu samazinājuma, ko tā iegūst iepērkot siltumenerģiju no SIA „Dubultu šķelda”, ir būtiski augstāks.

Konkurences padome jau iepriekš secināja, ka ar SIA „Jūrmalas siltums” piešķirto SEG emisiju kvotu apjomu ir pietiekoši, lai saražotu 154 779 MWh siltumenerģijas. Savukārt katras nākamās siltumenerģijas MWh saražošanai SIA „Jūrmalas siltums” papildus nepieciešams iegādāties 0,213 SEG emisiju kvotas¹⁴. Ņemot vērā, ka SEG emisiju kvotu (kas nepieciešamas papildus pie jau piešķirtajām emisiju vienībām) iegādes izdevumi ir attiecināti uz pilnīgi visu SIA „Jūrmalas siltums” saražoto siltumenerģijas apjomu, tad katra siltumenerģijas vienība, kas tiek iepirkta no SIA „Dubultu šķelda” tā vietā, lai to saražotu pats SIA „Jūrmalas siltums”, samazina SIA „Jūrmalas siltums” ražošanas tarifa izmaksas, tādā veidā radot SIA „Jūrmalas siltums” ekonomisku ieguvumu kopējo izdevumu samazinājuma veidā.

Ar SIA „Jūrmalas siltums” 2010.gada Vienošanos bija paredzēts saražot 140 339 MWh siltumenerģijas, no SIA „Dubultu šķelda” paredzēts iepirkt 30 000 MWh siltumenerģijas. Tādējādi secināms, ka, ņemot vērā piešķirto SEG emisiju kvotu apjomu (pietiek, lai saražotu 154 779 MWh), no SIA „Dubultu šķelda” iepirktās siltumenerģijas apjoma saražošanai SIA „Jūrmalas siltums” dabasgāzes apkures katlos būtu nepieciešams iegādāties papildus 3 314 SEG emisiju kvotas. Saskaņā ar SIA „Jūrmalas siltums” apstiprināto siltumenerģijas ražošanas tarifu 1 SEG emisiju kvotas cena ir (*) LVL, kas nozīmē, ka SIA „Jūrmalas siltums” izmaksas SEG emisiju kvotu iegādei būtu (*) LVL.

Tomēr jāatzīmē, ka SIA „Jūrmalas siltums” ražošanas tarifa aprēķinā iekļautā SEG emisiju kvotu cena neatbilst faktiskajai tirgus cenai - saskaņā ar starptautiskās biržas datiem¹⁵, 2010.gada decembra mēneša vidējā SEG emisiju kvotu cena ir 10,08 LVL, kas nozīmē, ka faktiskās SIA „Jūrmalas siltums” izmaksas kvotu iegādei būtu aptuveni 33 405,12 LVL.

Tādējādi Vienošanās kā dabasgāzes lietotāju grupas maiņas rezultātā radušos zaudējumu samazinājums (no SEG emisiju kvotu iegādes izmaksu samazinājuma) būtu

¹⁴ Aprēķināts atbilstoši SIA „Jūrmalas siltums” 2009.gada faktiskajiem ražošanas rādītājiem;

¹⁵ NASDAQ OMX Commodities interneta vietnē pieejamā informācija:
<http://www.nasdaqomxcommodities.com>;

jāiekļauj 33 405,12 LVL, kas būtiski atšķiras no Vienošanās paredzētā samazinājuma 5 900 LVL apmērā. Tomēr Konkurences padome norāda, ka Vienošanās 16.3.apakšpunktā paredzēts, ka pārrēķinā iekļauj SIA „Jūrmalas siltums” faktisko ekonomisko ieguvumu no nepieciešamo SEG emisijas kvotu iegādes, tādējādi Vienošanās ir paredzēts pārskatīt šī zaudējumu samazinājuma apmēru atbilstoši faktiskajai situācijai noslēdzoties 2010.gadam.

Ņemot vērā minēto, SIA „Jūrmalas siltums” kā dominējošā stāvoklī esoša tirgus dalībnieka rīcība, iekļaujot Vienošanās minētos nosacījumus, nav vērtējama kā netaisnīga attiecībā pret SIA „Dubultu šķelda”.

2) Vienošanās 13.punktā kopējais aprēķinātais SIA „Jūrmalas siltums” zaudējumu apjoms (85 600 LVL) tiek attiecināts pa periodiem, nosakot, ka 39% (33 160 LVL) attiecināmi uz 2010.gada I pusgadu, bet atlikušie 61% (52 440 LVL) attiecināmi uz 2010.gada II pusgadu. Konkurences padomes ieskatā šāda zaudējumu attiecināšana, kā rezultātā tiek diferencēts arī siltumenerģijas iepirkuma tarifa samazinājums (1,84 LVL/MWh I pusgadā un 4,37 LVL/MWh II pusgadā), nav pamatota, ņemot vērā, ka I pusgadā plānots no SIA „Dubultu šķelda” iepirkt 60% (18 000 MWh), bet II pusgadā attiecīgi 40% (12 000 MWh) no kopējā siltumenerģijas iepirkuma apjoma (30 000 MWh).

Lielākā samazinājuma daļa ir attiecināta uz 2010.gada II pusgadu, tādējādi SIA „Dubultu šķelda” 2010.gada I pusgadā netieši saņem priekšapmaksu jau par II pusgada siltumenerģijas piegādēm. Tomēr Konkurences padome secina, ka šāda veida tarifa diferenciācija nav vērtējama kā netaisnīga attiecībā pret SIA „Dubultu šķelda”, jo neatkarīgi no attiecināto zaudējumu apmēra uz katru no periodiem, kopējais tarifa samazinājums no tā nemainās.

3) Vienošanās 15.punktā iepriekš aprēķinātais tarifa samazinājums (1,84 LVL/MWh I pusgadā un 4,37 LVL/MWh II pusgadā) tiek palielināts par 0,02 LVL/MWh I pusgadā un 0,13 LVL/MWh II pusgadā, lai SIA „Jūrmalas siltums” no konkrētā darījuma gūtu ekonomisku ieguvumu. Tādējādi SIA „Jūrmalas siltums” ekonomiskais ieguvums 2010.gadā, ņemot vērā plānotos siltumenerģijas iepirkuma apjomus, veido 1 920 LVL, kas ir 0,3% no iepirkuma darījuma aptuvenās summas.

Tāpat 16.4.apakšpunktā noteikts, ka pārrēķinā neiekļauj SIA „Jūrmalas siltums” faktiskos ekonomiskos ieguvumus, kas tai rodas no SIA „Dubultu šķelda” saražotās siltumenerģijas un SIA „Jūrmalas siltums” saražotās siltumenerģijas starpības. Ņemot vērā iepriekš minēto (5.2.1. un 5.2.2.apakšpunktos), SIA „Jūrmalas siltums” ekonomiskais ieguvums rodas no starpības starp SIA „Dubultu šķelda” siltumenerģijas ražošanas tarifu un SIA „Jūrmalas siltums” nekontrolējamo izmaksu 1MWh siltumenerģijas saražošanai apmēru (pie 2010.gada vidējās dabasgāzes cenas starpība bija (*) LVL/MWh). Atbilstoši plānotajam siltumenerģijas iepirkuma apjomam 2010.gadā (30 000 MWh), SIA „Jūrmalas siltums” ekonomiskais ieguvums ir (*) LVL apmērā, kas ir (*) (<10) no siltumenerģijas iepirkuma aptuvenās darījuma vērtības.

Enerģētikas likuma 49.panta pirmajā daļā noteikts, ka siltumenerģijas ražotājiem ir tiesības piedāvāt sistēmas operatoram iepirkt to saražoto siltumenerģiju par vienošanās cenu, savukārt šī panta otrā daļa nosaka, ka sistēmas operators, slēdzot līgumus par siltumenerģijas iepirkšanu no ražotājiem vai arī atsakoties tos slēgt, vadās pēc ekonomiskā pakāpeniskuma principa kritērijiem (piedāvātās siltumenerģijas cena un samaksas noteikumi, pārvades izmaksas, ražošanas režīma atbilstība patēriņa režīmam, piedāvātās siltumenerģijas atbilstība tehniskajiem parametriem). Tādējādi secināms, ka lai SIA „Jūrmalas siltums” būtu pienākums iepirkt siltumenerģiju, SIA „Dubultu šķelda” siltumenerģijas iepirkuma cenai ir jābūt ekonomiski izdevīgākai par SIA „Jūrmalas siltums” siltumenerģijas ražošanas izmaksām. Ņemot vērā Enerģētikas likumā noteiktās normas, kā arī SIA „Jūrmalas siltums” ekonomiskā ieguvuma samērīgo

apmēru attiecībā pret darījuma kopējo summu, konkrētie Vienošanās nosacījumi nav vērtējami kā netaisnīgi attiecībā pret SIA „Dubultu šķelda”.

5.3. Secinājums par iespējamo pārkāpumu

Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 4.punkts nosaka, ka dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana var izpausties arī kā netaisnīgu pirkšanas un pārdošanas cenu vai citu netaisnīgu tirdzniecības noteikumu tieša vai netieša uzspiešana vai piemērošana.

Izvērtējot Vienošanās nosacījumus kopumā un 5.punktā ietverto argumentāciju, Konkurences padome secina, ka lēmuma 5.punktā aprakstītās SIA „Jūrmalas siltums” darbības neatbilst Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 4.punktā noteiktā pārkāpuma tiesiskajam sastāvam. Ņemot vērā SIA „Dubultu šķelda” ierobežoto siltumenerģijas ražošanas jaudu, kā arī dabasgāzes sadārdzinājumu lietotāju grupas maiņas rezultātā, Vienošanās iekļautie nosacījumi par siltumenerģijas iepirkuma tarifa samazinājumu nav vērtējami kā netaisnīgi attiecībā pret SIA „Dubultu šķelda”, tie ir ekonomiski pamatoti un ir saskaņā ar kopējām patērētāju interesēm.

6. Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 2.punkta pārkāpums

6.1. Šķeldas apkures katla apturēšana

14.10.2010. SIA „Jūrmalas siltums” nosūtīja SIA „Dubultu šķelda” vēstuli Nr.01-5.1/281, norādot, ka nepieciešams nekavējoties veikt katla agregāta KVGM-10 Nr.6 tehnisko pārbaudi, un lūdzot apturēt katla darbību 20.10.2010. laikā no plkst.8.00 līdz plkst.10.00, lai nodrošinātu katla atdzišanu pirms tā pārbaudes. Katla pārbaude tika paredzēta 22.10.2010. no plkst.8.00, pēc kuras siltumenerģijas ražošana tiktu atjaunota. Katla apturēšanai izdots SIA „Jūrmalas siltums” rīkojums (ieraksts žurnālā) 2010.gada 20.oktobrī plkst.8.30 apturēt katlu Nr.6 tehniskās pārbaudes veikšanai. Katls faktiski tika apturēts 20.10.2010. plkst.8.40 (ieraksts žurnālā).

Saskaņā ar 16.09.2003. Ministru kabineta noteikumu Nr.518 „Spiedieniekārtu kompleksu tehniskās uzraudzības kārtība” 46.punktu, spiedieniekārtu (tostarp SIA „Dubultu šķelda” apkures katla) ārējo tehnisko pārbaudi jāveic ne retāk kā reizi 12 mēnešos, iekšējo tehnisko pārbaudi jāveic ražotāja noteiktajā termiņā, bet ne retāk kā reizi 4 gados, savukārt hidraulisko pārbaudi jāveic ražotāja noteiktajā termiņā, bet ne retāk kā reizi astoņos gados.

SIA „Dubultu šķelda” norāda, ka Dubultu katlu mājā pārbūvētajai katlu iekārtai ražotājs papildus nav noteicis iekšējo un hidraulisko pārbaužu termiņus. SIA „Dubultu šķelda” katla iekārtai ārējā tehniskā pārbaude ir veikta 21.01.2010., nākošā bija paredzēta 21.01.2011. Iekšējā tehniskā pārbaude un hidrauliskā pārbaude veiktas 30.10.2009., nākošā iekšējā tehniskā pārbaude paredzēta 2013.gada oktobrī, bet hidrauliskā pārbaude paredzēta 2017.gada oktobrī.

SIA „Dubultu šķelda” Iesniegumā izsaka viedokli, ka šī konkrētā tehniskā pārbaude ir bijusi nepamatota un katrā ziņā arī nepārdomāta, ņemot vērā, ka šajā laikā jau ir uzsākta apkures sezona, līdz ar ko katlu mājas noslodze ir augstāka. Tāpat SIA „Dubultu šķelda” norāda, ka SIA „Jūrmalas siltums” var šādu rīkojumu dot jebkurā brīdī un ar tehniskās pārbaudes vai jebkuru citu ieganstu uz neierobežotu laiku apturēt apkures katla darbību, tādā veidā pilnībā apturot SIA „Dubultu šķelda” saimniecisko darbību.

SIA „Jūrmalas siltums” tehniskās pārbaudes veikšanas nepieciešamību pamato ar katla novērtēšanas nepieciešamību SIA „Jūrmalas siltums” tiesvedības pierādījumu vākšanas vajadzībām. SIA „Jūrmalas siltums” 26.01.2011. vēstulē Nr.01-3.1/12 norāda, ka 2010.gada 3.decembrī SIA „Jūrmalas siltums” iesniedza Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam (turpmāk – KNAB) vēstuli ar lūgumu izvērtēt SIA „Jūrmalas siltums” valdes, kura veica savus pienākumus līdz 2010.gada 24.septembrim, veikto darbību tiesiskumu un noslēgtā līguma starp SIA „Jūrmalas siltums” un SIA „Dubultu šķelda” atbilstību likuma „Par valsts un pašvaldību finanšu un mantas izšķērdēšanas novēršanu” normām. SIA „Jūrmalas siltums” norāda, ka katls Nr.6 20.10.2010. tika apturēts, lai veiktu katla tehniskā stāvokļa novērtējumu, par ko saņemts A/S „Inspecta Latvia” vērtējums. Novērtējums iesniegts KNAB iepriekšējās valdes darbības izvērtēšanai, noslēdzot līgumu par katla Nr.6 pārdošanu.

Tāpat SIA „Jūrmalas siltums” norāda, ka ūdenssildāmais katls atrodas SIA „Jūrmalas siltums” bilancē un faktiskajā valdījumā, kas SIA „Dubultu šķelda” ir nodots pārvaldīšanā, tādējādi uzskatot, ka pārbaūžu veikšanas vispārīga nepieciešamība katlam ir pamatota pirms apkures sezonas uzsākšanas, inventarizācijas ietvaros, pamatlīdzekļu pārvērtēšanas vajadzībām, novērtēšanas veikšanai, sprādzienbīstamības vai nepareizas ekspluatācijas gadījumos, kā arī citos ar saimniecisko darbību vai kustamā īpašuma pārvaldīšanu saistītos gadījumos.

Iepazīstoties ar SIA „Jūrmalas siltums” rīkojumu „Par katla apturēšanu KVG-10 Nr.6 apturēšanu”, Konkurences padome secina, ka katla apturēšana nepieciešama iekārtu atdzišanai divas diennaktis pirms paredzētās tehniskās pārbaudes (rīkojums apturēt katla darbību 20.oktobrī no plkst.8:00 līdz 10:00, lai varētu tehnisko apkopi veikt 22.oktobra plkst.8:00).

Iesniegumā SIA „Dubultu šķelda” norāda, ka apkures periodā šķeldas apkures katls darbojas ar vidējo jaudu 8MW. Ja pieņem, ka šajās dienās apkures katlu būtu iespējams darbināt ar vidējo jaudu, tad 48h dīkstāves laikā SIA „Dubultu šķelda” varētu saražot 384 MWh siltumenerģijas apjomu. Ņemot vērā Vienošanās noteikto siltumenerģijas iepirkuma cenu SIA „Dubultu šķelda” 2010.gada decembrī (20,45 LVL/MWh), negūtīe iespējamie SIA „Dubultu šķelda” ieņēmumi veido 7852,80 LVL (384MWh * 20,45LVL/MWh = 7852,80 LVL).

Konkurences padome secina, ka SIA „Jūrmalas siltums” arguments, ka katla apturēšana bija nepieciešama katla novērtēšanai nav uzskatāms par objektīvi pamatotu, samērīgu un taisnīgu attiecībā pret SIA „Dubultu šķelda”, ņemot vērā, ka apkures katla novērtēšanu varēja veikt jebkurā citā laikā, kad katls netiek darbināts. SIA „Jūrmalas siltums” šajā gadījumā nebija nekādi ierobežots laikā vai kādos noteiktos termiņos, tai pilnībā pastāvēja rīcības brīvība attiecībā uz iesnieguma KNAB saturu, tajā atspoguļoto faktu konstatāciju un iesniegšanas laiku. Tādējādi SIA „Jūrmalas siltums” varēja iespējami mazāk kaitēt SIA „Dubultu šķelda”, iepriekš saskaņojot un vienojoties ar SIA „Dubultu šķelda” par abpusēji izdevīgu laiku apkures katla apturēšanai.

Konkurences padomes ieskatā tiesību un interešu aizsardzība, iesniedzot iesniegumu tiesību aizsardzības iestādē un vācot pierādījumus, kam var būt nozīme iespējamā pārkāpuma izvērtēšanā, nav pieļaujama veidā, kas aizskar cita tirgus dalībnieka likumiskās vai līgumiskās tiesības un intereses, pat, ja tās tiek apšaubītas. Līdz ar to SIA „Jūrmalas siltums” nebija tiesiska pamata apturēt apkures katla darbību

konkrētajā gadījumā, ņemot vērā, ka katls uz līguma pamata¹⁶ atrodas citas personas valdījumā. Uz līguma pamata nodibinātas valdījuma tiesības piešķir faktisku varu pār īpašumu. Līgumiskās attiecības, kuras uz katla apturēšanas brīdi nebija atzītas par prettiesiskām, neparedzēja šāda valdījuma traucējuma iespējamību.

Konkurences padomes ieskatā, šķeldas apkures katla darbības apturēšana, bez iepriekšējas saskaņošanas un vienošanās panākšanas par abpusēji pieņemamiem nosacījumiem, pilnībā apturot SIA „Dubultu šķelda” saimniecisko darbību uz divām dienām, apkures sezonas laikā (kad apkures katls tiek darbināts ar iespējami lielāku ražošanas jaudu), konkrētās Lietas ietvaros, nav objektīvi pamatota, tādējādi vērtējama kā SIA „Jūrmalas siltums” dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana.

6.2. Ražošanas jaudas samazināšana

2010.gada 29.novembrī saskaņā ar SIA „Jūrmalas siltums” rīkojumu SIA „Dubultu šķelda” tika samazināta piegādājamās siltumenerģijas jauda līdz 3MW +/-10%, papildus norādot, ka gadījumā, ja kopējā jauda lielāka par 13 MWh, SIA „Dubultu šķelda” atļauts nosegt pietrūkstošo siltuma jaudu.

SIA „Jūrmalas siltums” norāda, ka, ņemot vērā mēraparāta rādījumus, secināms, ka SIA „Dubultu šķelda” nevar nodrošināt temperatūras režīmu, ja piegādātā siltuma jauda pārsniedz 8,8 MW, tādējādi, ņemot vērā gaisa temperatūras būtisku pazemināšanos 2010.gada 28. un 29.novembrī, SIA „Jūrmalas siltums” siltuma nodrošināšanai pieslēdza gāzes katlu. SIA „Jūrmalas siltums” norāda, ka gāzes katla ekonomiskai izmantošanai optimālākais darbības režīms ir pie atdeves 8,6 MW, tāpēc SIA „Jūrmalas siltums” nevar iepirkt siltumenerģiju no SIA „Dubultu šķelda” lielākā apmērā, kā nepieciešams.

Tāpat SIA „Jūrmalas siltums” atzīmē, ka faktiskais 2010.gada novembrī vidējais stundā iepirktais siltuma daudzums no SIA „Dubultu šķelda” sastāda aptuveni 5,5 MWh (jeb 132 MWh diennaktī), savukārt pēc SIA „Jūrmalas siltums” rīkojuma par ražošanas jaudas samazināšanu vidējais iepirktais siltuma daudzums sastāda 94 MWh diennaktī, kas ir 71% no pirms rīkojuma iepirkta apjoma.

SIA „Jūrmalas siltums” 01.06.2011. vēstulē Nr.01-3.1/80 sniedza argumentus, balstoties uz kuriem ir noteikta tieši šāda (8,6 MW) optimālākā ūdenssildāmā apkures katla darbības jauda:

1) atbilstoši ūdenssildāmo apkures katlu ražotāju ekspluatācijas noteikumiem un uzstādītā gāzes degļa moduļa tehniskajiem parametriem katra katla jaudas intervāls, kurā katla izmantošana ir ekonomiski izdevīgākā, ir atšķirīgs – katla KVGM – 10 (Nr.4) jaudas intervāls ir no 8,4 – 8,8 MW, katla KVGM – 10 (Nr.5) – no 7,6 – 9,8 MW, bet katla WITERMO – 6.0 (Nr.2) ekonomiska izmantošana ir ar jaudu 4,06 MW;

2) apkures katla darbības ekonomisko izdevīgumu ietekmē galvenokārt gāzes degļu raksturlielumi (gāzes spiediens pirms degļa, gāzes patēriņš stundā, dabasgāzes siltumspēja, dabasgāzes stabilas degšanas diapazons, gaisa pārpilnības koeficients, aizejošo dūmgāzu temperatūra);

3) SIA „Jūrmalas siltums” monitorēja datus par dabasgāzes patēriņu katlu mājā Slokas ielā 47a pēc siltumtīklos nodotās siltumenerģijas daudzuma 2010.gada decembrī (apkures katls Nr.4, vidējā jauda 5,12 MW, dabasgāzes patēriņš 1 MWh saražošanai ir 122,24 nm³), 2011.gada janvārī (apkures katls Nr.4, vidējā jauda 7,69 MW, dabasgāzes

¹⁶ 12.10.2009. katla KVGM-10, Nr.6 nepārbūvētās daļas nomas līgums starp SIA „Jūrmalas siltums” un SIA „Viņķis”; 28.10.2009. katla KVGM-10, Nr.6 nepārbūvētās daļas nomas līgums starp SIA „Dubultu šķelda” un SIA „Viņķis”;

patēriņš 1 MWh saražošanai ir 119,52 nm³), 2011.gada februārī (apkures katls Nr.4 un Nr.5, vidējā jauda 9,87 MW, dabasgāzes patēriņš 1 MWh saražošanai ir 119,39 nm³) un 2011.gada martā (apkures katls Nr.4, vidējā jauda 6,55 MW, dabasgāzes patēriņš 1 MWh saražošanai ir 122,44 nm³). Vienlaikus SIA „Jūrmalas siltums” norādīja, ka iepriekšējo gadu apkures sezonā, apkures katlam Nr.4 strādājot ar jaudu 8,6 MW, dabasgāzes patēriņš 1 MWh saražošanai bija 112 nm³;

SIA „Jūrmalas siltums” norāda, ka, veicot analītisko aprēķinu par katlu jaudas un gāzes patēriņa sakarībām, ņemot vērā korelācijas rezultātus, katlu optimālākais darbības režīms tiek sasniegts katliem darbojoties ar 80 – 85% jaudu no konkrētā katla maksimālās jaudas.

SIA „Dubultu šķelda” norāda, ka SIA „Jūrmalas siltums” siltumenerģijas ražošanai izmanto gāzes apkures katlu KVGGM-10 Nr.4, kuram saskaņā ar tehnoloģiskajām kartēm maksimālā lietderība ir sākot no 2,1 MW siltuma slodzes, savukārt SIA „Dubultu šķelda” šķeldas apkures katla maksimālā atdeve ir pie siltuma slodzes 8 – 10 MW. Ņemot vērā siltumenerģijas ražošanas kompleksa vidējo diennakts jaudu decembrī (11MW), Iesniedzējs norāda, ka optimālā ražošanas jauda SIA „Dubultu šķelda” būtu 8MW, bet SIA „Jūrmalas siltums” jauda būtu 3MW (šobrīd pēc SIA „Dubultu šķelda” jaudas samazināšanas ražošanas attiecība ir pretēja – ar jaudu 8MW siltumenerģiju ražo SIA „Jūrmalas siltums”, bet ar jaudu 3MW ražo SIA „Dubultu šķelda”). Ņemot vērā, ka SIA „Dubultu šķelda” pārdotā siltumenerģija ir lētāka par SIA „Jūrmalas siltums” ražošanai nepieciešamo resursu izmaksām (gāzes un elektrības izmaksas), optimāla ražošanas apjoma gadījumā pēc Iesniedzēja aprēķiniem, vienas diennakts vidējais ietaupījums būtu 598,80 LVL, kas decembrī kopumā ļautu ietaupīt 18562,28 LVL. Papildus ietaupījumu varētu iegūt arī ietaupot līdzekļus CO₂ (ogļskābā gāze) emisiju kvotu iegādei – ražojot siltumenerģiju no šķeldas nav nepieciešams iegādāties CO₂ kvotas, kas savukārt nepieciešams par kurināmo izmantojot gāzi. Pēc SIA „Dubultu šķelda” aprēķiniem, šādi decembrī varētu iekonomēt vēl 23256,80 LVL.

SIA „Jūrmalas siltums” 02.12.2010. vēstulē Nr.01-5.1/349 paustais viedoklis SIA „Dubultu šķelda” liecina, ka SIA „Jūrmalas siltums”, nemaz nevērtējot iespējamo decembra patēriņa plānoto apjomu, skaidri norādīja, ka plānotais iepirkuma apjoms netiks pārsniegts: *„Ar šo vēlamies informēt, ka šogad, t.i., līdz 31.decembrim, esam gatavi iepirkt no SIA „Dubultu šķelda” saražoto siltumenerģiju ne vairāk par 30 000 MWh gadā.”*

SIA „Dubultu šķelda” norāda, ka Vienošanās 1.punktā ir noteikts, ka SIA „Dubultu šķelda” 2010.gadā saražotās siltumenerģijas daudzums ir 30000MWh, taču Vienošanās 16.1. un 16.2.apakšpunkti paredz darbības, kuras puses veic, ja 30000MWh gada siltumenerģijas iepirkuma apjoms netiek sasniegts vai tiek pārsniegts. Ņemot vērā minētajos apakšpunktos paredzētā iepirkuma apjoma iespējamās izmaiņas, jāsecina, ka puses jau slēdzot Vienošanos ir paredzējušas iespēju, ka noteiktais iepirkuma apjoms var tikt arī pārsniegts.

Jāatzīmē, ka SIA „Dubultu šķelda” norāda, ka šāda veida iepirkuma apjoma samazinājums rada uzņēmumam zaudējumus 12 320 LVL mēnesī, komercsabiedrība nespēj segt savas darbības izmaksas, un, ņemot vērā, ka SIA „Dubultu šķelda” nav iespēju pārdot siltumenerģiju citām personām, komercsabiedrība var tikt novesta līdz maksātnespējai.

Izvērtējot Lietā iegūto informāciju, ņemot vērā SIA „Jūrmalas siltums” skaidrojumu un apsvērumus par katla ekonomiskas izmantošanas darbības jaudas rādītājiem, Konkurences padome norāda:

1) Slokas ielas 47a siltumenerģijas ražošanas kompleksā kopumā ir izvietoti 5 apkures katli:

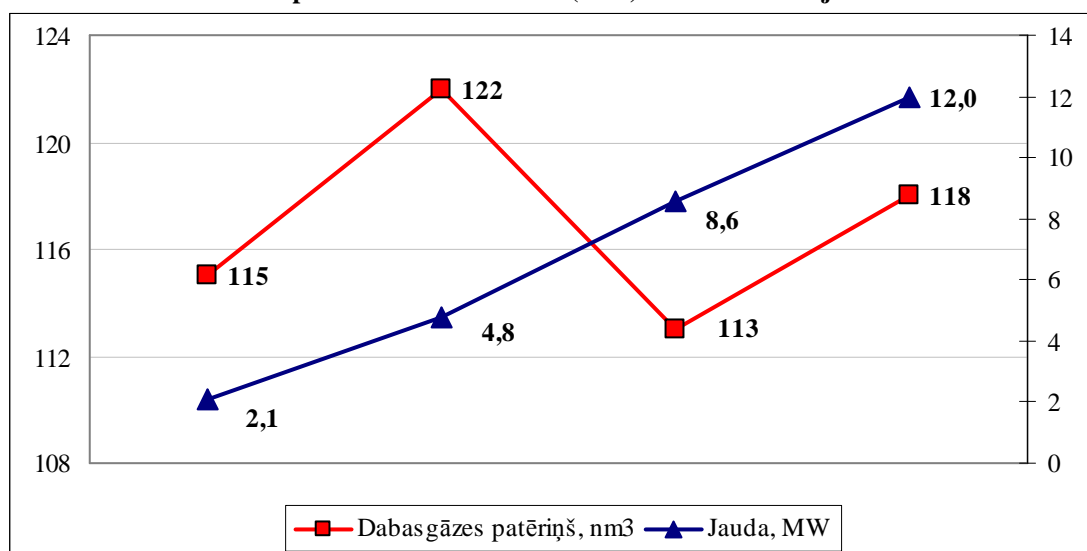
- 1.1. ar gāzi kurināms WITERMO – 6.0 (katlu mājas katls Nr.2);
- 1.2. ar gāzi kurināms KVGM – 10 (katlu mājas katls Nr.3) – šobrīd katls ir atslēgts un 30.08.2010. katls tika noņemts no bīstamo iekārtu reģistra uzskaites;
- 1.3. ar gāzi kurināms KVGM – 10 (katlu mājas katls Nr.4);
- 1.4. ar gāzi kurināms KVGM – 10 (katlu mājas katls Nr.5);
- 1.5. KVGM – 10 (katlu mājas katls Nr.6), kuram izveidota priekškurtuve kurināšanai ar šķeldu.

Trīs apkures katli (Nr.2, Nr.4 un Nr.5) ir SIA „Jūrmalas siltums” rīcībā un vienu apkures katlu (Nr.6) izmanto SIA „Dubultu šķelda”. Visi šie apkures katli ir darba un tehniskā kārtībā. Apkures katls Nr.3 šobrīd ir atslēgts un nevar tikt izmantots.

2) Konkurences padome izvērtēja SIA „Jūrmalas siltums” iesniegto informāciju par katra apkures katla jaudas intervālu, kurā katla izmantošana ir ekonomiski izdevīgākā, papildus norādot, ka optimālākais darbības režīms tiek sasniegts katliem darbojoties ar 80 – 85% jaudu no konkrētā katla maksimālās jaudas.

1.attēls

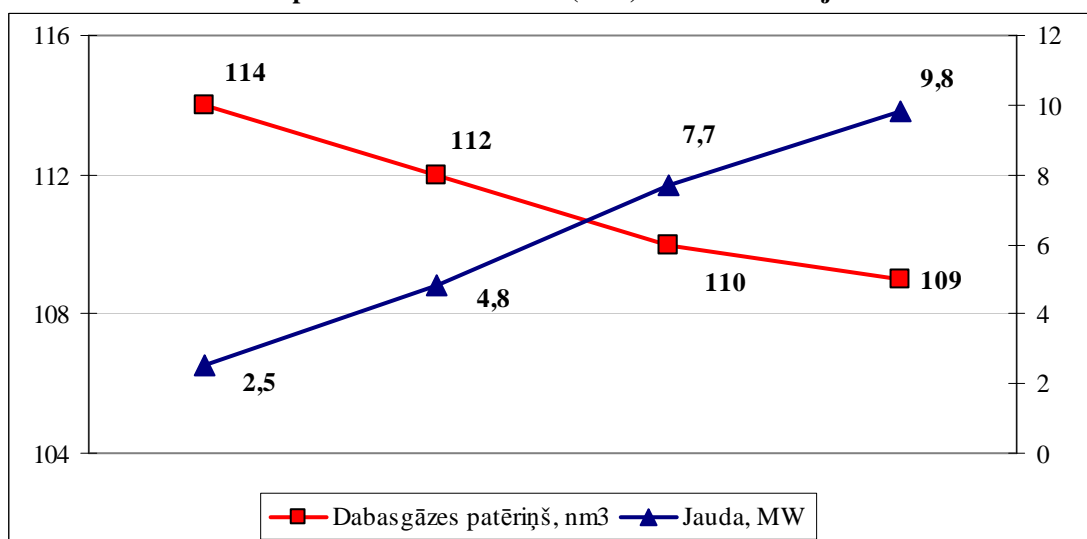
Apkures katla KVGM-10 (Nr.4) darbības rādītāji



Avots: SIA „Jūrmalas siltums” sniegtā informācija

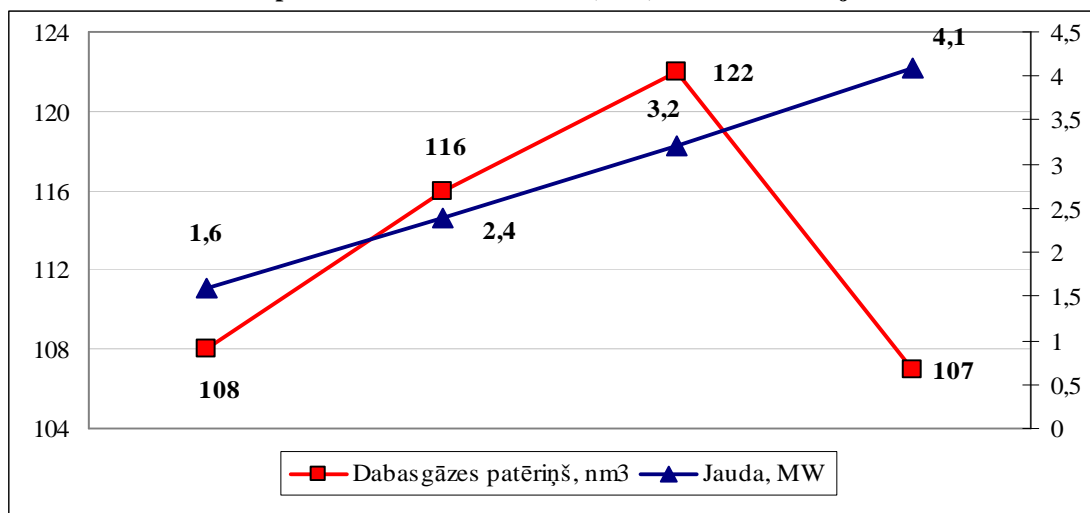
2.attēls

Apkures katla KVGM-10 (Nr.5) darbības rādītāji



Avots: SIA „Jūrmalas siltums” sniegtā informācija

Apkures katla Witermo - 6.0 (Nr.2) darbības rādītāji



Avots: SIA „Jūrmalas siltums” sniegtā informācija

Kā norāda SIA „Jūrmalas siltums”, apkures katla KVGM – 10 (Nr.4) optimālais ražošanas jaudas intervāls ir no 8,4 – 8,8 MW, apkures katla KVGM – 10 (Nr.5) – no 7,6 – 9,8 MW, savukārt apkures katla WITERMO – 6.0 (Nr.2) optimāla izmantošana ir ar jaudu 4,06 MW.

3) SIA „Jūrmalas siltums” monitoringa dati par apkures katla Nr.4 darbību pie dažādām katla darbības jaudām norāda uz apkures katla Nr.4 ekonomiskas izmantošanas optimālo darbības režīmu, tomēr nevar tikt ņemti vērā pie apkures katlu savstarpējās salīdzināšanas, jo, ņemot vērā, ka pārējie SIA „Jūrmalas siltums” katli apkures sezonā faktiski netiek izmantoti, nav pieejami dati par pārējo apkures katlu faktiskajiem darbības rādītājiem.

4) Ņemot vērā SIA „Jūrmalas siltums” norādītos apkures katlu darbības ekonomisko izdevīgumu ietekmējošos rādītājus (gāzes spiediens pirms degļa, gāzes patēriņš stundā, dabasgāzes siltumspēja, dabasgāzes stabilas degšanas diapazons, gaisa pārpilnības koeficients, aizejošo dūmgāzu temperatūra), Konkurences padome, apkopojot šos rādītājus, secina, ka, vērtējot katra katla darbības efektivitāti un ekonomisko izdevīgumu, būtiski ir trīs galvenie rādītāji: (1) dabasgāzes patēriņš 1 MWh siltumenerģijas saražošanai, (2) dabasgāzes kā kurināmā siltumatdeve pie sadegšanas un (3) apkures katla lietderības koeficients¹⁷. Vienlaikus jāatzīmē, ka dabasgāzes siltumatdeve (jeb siltumspēja) nav atkarīga no tā, kurā katlā tā tiek sadedzināta, tādējādi nevar būt par pamatu apkures katlu darbības atšķirībām.

5) Konkurences padome secina, ka konkrētā apkures katla (KVGM – 10 (Nr.4)), kurš tika iedarbināts 28.11.2010. nepieciešamās jaudas nodrošināšanai kopējā siltumapgādes sistēmā, izmantošanas optimālais darbības režīms ir katlam darbojoties ar 8,6 MW jaudu (SIA „Jūrmalas siltums” to arī norādīja, pamatojot SIA „Dubultu šķelda” piegādājamās siltumenerģijas jaudas samazinājumu līdz 3MW +/- 10%).

6) Salīdzinot SIA „Jūrmalas siltums” apkures katlu darbības rādītājus¹⁸, kas ietekmē to ekonomisku izmantošanu (dabasgāzes patēriņš, katla lietderības koeficients), Konkurences padome secina, ka apkures katla KVGM – 10 (Nr.5) rādītāji ir labāki nekā

¹⁷ Lietderības koeficients nosaka sistēmas izmantošanas efektivitāti. Lietderības koeficients kā apkures katla izmantošanas efektivitātes mērs norāda cik daudz no patērētās enerģijas var izmantot lietderīgi apsildīšanai (to būtiski ietekmē ekspluatācijas laikā radušies siltuma zudumi caur dūmgāzēm un apkures katla virsmu);

¹⁸ Apkures katlu ekspluatācijas režīmu kartes, sadedzinot dabasgāzi;

apkures katla KVGM – 10 (Nr.4) rādītāji. Kā redzams 1. un 2.attēlos, apkures katlam Nr.5 darbojoties ar jaudu 2,5 MW, tiek patērēti 114 nm³ dabasgāzes 1 MWh siltumenerģijas saražošanai, darbojoties ar jaudu 4,8 MW tiek patērēti 112 nm³ dabasgāzes, darbojoties ar jaudu 7,7 MW tiek patērēti 110 nm³ dabasgāzes, bet darbojoties ar jaudu 9,8 MW tiek patērēti tikai 109 nm³ dabasgāzes 1 MWh siltumenerģijas saražošanai. Salīdzinoši apkures katla Nr.4 zemākais dabasgāzes patēriņš ir 113 nm³ dabasgāzes pie katla atdeves 8,6 MW. Arī apkures katla Nr.5 lietderības koeficienti norāda, ka patērētā dabasgāze siltumenerģijas ražošanas procesā pie konkrētām katla ražošanas jaudām apsildīšanai vidēji tiek izmantota tikpat lietderīgi kā apkures katlā Nr.4.

Konkurences padome norāda, ka SIA „Jūrmalas siltums” konkrētajā gadījumā, kad SIA „Dubultu šķelda” nespēja nodrošināt pilnu nepieciešamās siltumenerģijas apjomu, papildu siltumenerģijas ražošanu tehniski varēja uzsākt jebkurā no SIA „Jūrmalas siltums” gāzes apkures katliem, tostarp apkures katlā KVGM – 10 (Nr.5).

7) SIA „Jūrmalas siltums” minimālās 1 MWh siltumenerģijas ražošanas izmaksas 2010.gada decembrī, ņemot vērā vidējās 2010.gada elektroenerģijas, ūdens un kanalizācijas izmaksas, 2010.gada decembra dabasgāzes cenu, kā arī minimālo dabasgāzes patēriņu (apkures katla KVGM – 10 (Nr.5) dabasgāzes patēriņš, ražojot ar jaudu 9,8 MWh, ir 109 nm³ dabasgāzes) ir (*) LVL/MWh (papildus jānorāda, ka atbilstoši Vienošanā paredzētajam pārrēķinam 0,75 LVL no šīs summas tiks atrēķināts no SIA „Dubultu šķelda” iepirkuma tarifa), tādējādi faktiskās SIA „Jūrmalas siltums” izmaksas ir (*) LVL/MWh. Tāpat ņemot vērā, ka SIA „Jūrmalas siltums” ražošanas apjoms 2010.gadā sasniedza 157 528,02 MWh, SIA „Jūrmalas siltums” nepieciešams iegādāties 586 SEG emisiju kvotas, kas atbilstoši biržas 2010.gada decembra cenai (10,08 LVL) veido 5906,88 LVL, kas ir papildus 0,04 LVL uz 1 MWh siltumenerģijas, attiecinot to uz kopējo saražoto siltumenerģijas daudzumu. Tātad, iespējami mazākās SIA „Jūrmalas siltums” 1 MWh siltumenerģijas ražošanas izmaksas ir (*) LVL/MWh.

8) Kā norādīts 5.2.1.apakšpunktā SIA „Dubultu šķelda” ražošanas tarifs ir zemāks par SIA „Jūrmalas siltums” noteiktā ražošanas tarifa nekontrolējamām izmaksām, tāpat arī konstatēts, ka SIA „Dubultu šķelda” faktiskās kopējās izmaksas uz 1 MWh siltumenerģijas ir mazākas nekā SIA „Jūrmalas siltums” faktiskās nekontrolējamās izmaksas, tomēr siltumenerģijas iepirkuma cena (iegādājoties siltumenerģiju no SIA „Dubultu šķelda”) ir noteikta Vienošanā. SIA „Dubultu šķelda” iepirkuma tarifs (atbilstoši Vienošanās nosacījumiem) 2010.gada decembrī bija 20,45 LVL/MWh, bet ņemot vērā pārrēķina nosacījumus (tiek veikts pārrēķins atbilstoši faktiskajiem gada rādītājiem), un līdz decembrim sasniegtos ražošanas apjomus, SIA „Jūrmalas siltums” siltumenerģijas ražošanas apjomam paliekot nemainīgam (visu iepērkot no SIA „Dubultu šķelda”), SIA „Dubultu šķelda” faktiskā iepirkuma cena būtu vienāda ar noteikto siltumenerģijas ražošanas tarifa cenu – 2010.gada decembrī (atbilstoši dabasgāzes cenai) tā bija 24,95 LVL/MWh (SIA „Dubultu šķelda” atbilstoši Vienošanā noteiktajam ar samazināto ražošanas jaudu (3 MWh) pie Vienošanā noteiktās iepirkuma cenas (20,45 LVL/MWh) būtu segusi dabasgāzes sadārdzinājuma papildu izmaksas SIA „Jūrmalas siltums”, kā rezultātā katra nākamā no SIA „Dubultu šķelda” iepirkta siltumenerģijas vienība (pārrēķina rezultātā) faktiski tiktu iepirkta par regulatora noteikto siltumenerģijas ražošanas tarifa cenu.).

Ņemot vērā, ka, pieaugot nepieciešamajai siltumenerģijas ražošanas jaudai līdz 11 MW, SIA „Dubultu šķelda” nespēja nodrošināt pilnībā visu siltumenerģijas jaudu (apkures katla optimālā jauda ir 8,5 MW), SIA „Jūrmalas siltums” papildus bija nepieciešams pieslēgt kādu no gāzes apkures katliem un ražot siltumenerģiju ar aptuveno jaudu 2,5 MW. SIA „Dubultu šķelda” ražojot ar jaudu 8,5 MW, bet SIA „Jūrmalas siltums” ražojot ar jaudu 2,5 MW, SIA „Jūrmalas siltums” patērētu vidēji 295

nm³ dabasgāzes, kas nozīmē, ka SIA „Dubultu šķelda” tarifs tiktu samazināts (dabasgāzes lietotāju grupas maiņas sadārdzinājuma rezultātā) par 0,24 LVL/MWh. Tādējādi secināms, ka zemākais iepirkuma tarifs atbilstoši Vienošanā noteiktajam ir 24,71 LVL/MWh.

Ņemot vērā minēto, Konkurences padome secina, ka konkrētajā situācijā SIA „Jūrmalas siltums” ražošanas faktiskās nekontrolējamās izmaksas ir zemākas nekā Vienošanā ar SIA „Dubultu šķelda” paredzētā siltumenerģijas iepirkuma cena. SIA „Jūrmalas siltums” sniegtais skaidrojums siltumenerģijas ražošanas jaudas samazinājumam SIA „Dubultu šķelda”, norādot, ka SIA „Jūrmalas siltums” gāzes katla ekonomiskai izmantošanai optimālākais darbības režīms ir pie atdeves 8,6 MW, tāpēc SIA „Jūrmalas siltums” nevar iepirkt siltumenerģiju no SIA „Dubultu šķelda” lielākā apmērā, kā nepieciešams gala patērētājiem, Konkurences padomes ieskatā ir pamatots, tādējādi SIA „Jūrmalas siltums” rīcība, paredzot jaudas samazinājumu, nav vērtējama kā dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana.

6.3. SIA „Dubultu šķelda” siltumenerģijas ražošanas apjoma ierobežošanas ietekme uz tās saimniecisko darbību

SIA „Dubultu šķelda” 2010.gada siltumenerģijas piegādes cenu un apjomu nosaka 2010.gada 8.janvāra Vienošanās. Siltumenerģijas iepirkuma tarifa samazinājums noteikts attiecinot SIA „Jūrmalas siltums” radušos zaudējumus uz SIA „Dubultu šķelda” piegādātās siltumenerģijas apjomu. 2011.gada sākumā tika veikts siltumenerģijas tarifa pārrēķins atbilstoši siltumenerģijas faktiskajam iepirkuma apjomam un kopējām patērētā siltumenerģijas daudzuma izmaiņām.

Ņemot vērā minētās Vienošanās nosacījumus, konstatējams, ka SIA „Dubultu šķelda” siltumenerģijas tarifa apmērs ir tieši atkarīgs no SIA „Dubultu šķelda” saražotās siltumenerģijas un apgriezti atkarīgs no SIA „Jūrmalas siltums” saražotā siltumenerģijas apjoma.

Respektīvi, ja SIA „Dubultu šķelda” saražo vairāk siltumenerģijas nekā plānots tarifa samazinājuma aprēķinā, tad (nemainoties SIA „Jūrmalas siltums” saražotajam apjomam) dabasgāzes grupas maiņas rezultātā radušies SIA „Jūrmalas siltums” zaudējumi tiek attiecināti uz lielāku iepirktās siltumenerģijas daudzumu, tādējādi iegūstot mazāku iepirkuma tarifa samazinājumu. Tāpat mazāks tarifa samazinājums tiktu piemērots, ja samazinātos SIA „Jūrmalas siltums” ražošanas apjoms (samazinātos dabasgāzes cenu izmaiņu radīto zaudējumu apmērs).

Savukārt tarifa samazinājums pieaugtu (samazinot iepirkuma tarifu), palielinoties SIA „Jūrmalas siltums” saražotajam siltumenerģijas daudzumam (SIA „Dubultu šķelda” apjomam paliekot nemainīgam), vai arī samazinoties SIA „Dubultu šķelda” ražošanas apjomam.

2010.gada faktiskais siltumenerģijas apjoms Jūrmalas pilsētā ir 187 643,52 MWh, kas ir par 17 304,52 MWh vairāk nekā tika plānots, slēdzot 2010.gada iepirkuma Vienošanos, kurā tika paredzēts, ka SIA „Dubultu šķelda” saražos siltumenerģiju 30 000 MWh, bet SIA „Jūrmalas siltums” saražos siltumenerģiju 140 339 MWh apmērā. Neskatoties uz faktisko patērētājam nepieciešamās siltumenerģijas būtisko pieaugumu, SIA „Jūrmalas siltums” lielāko daļu (99%) no papildus nepieciešamās siltumenerģijas saražoja pati, palielinot plānoto ražošanas apjomu par 17 189,02 MWh, bet plānoto siltumenerģijas iepirkuma apjomu palielināja tikai par 115,50 MWh.

Kā iepriekš secināts, tad nemainoties SIA „Dubultu šķelda” ražošanas apjomam, bet pieaugot SIA „Jūrmalas siltums” ražošanas apjomam, palielinās uz iepirkuma tarifu attiecināmo zaudējumu (no dabasgāzes grupu tarifu starpības) apmērs, tādā veidā

siltumenerģijas iepirkuma tarifs tiek samazināts. Vienošanā siltumenerģijas iepirkuma tarifa aprēķins tika balstīts uz plānoto SIA „Dubultu šķelda” un SIA „Jūrmalas siltums” ražošanas apjomu, tādējādi pieaugot faktiskajam kopējam siltumenerģijas daudzumam, SIA „Jūrmalas siltums” veica zaudējumu, kas tai rodas, pārejot no 7. uz 6.dabasgāzes patēriņa grupu, pārrēķinu (SIA „Jūrmalas siltums” 10.01.2011. vēstule Nr.01-5.1/13), kurš aprēķināts 51 622,23 LVL apmērā.

Tāpat jāņem vērā, ka, SIA „Jūrmalas siltums” saražotajam siltumenerģijas apjomam pārsniedzot 154 779 MWh, rodas nepieciešamība iegādāties papildu SEG emisijas kvotas. Piemēram, 2010.gadā SIA „Jūrmalas siltums” saražoja 157 528,02 MWh. Ja papildu apjomu saražotu SIA „Dubultu šķelda”, tad SIA „Jūrmalas siltums” būtu papildu ieguvums un atbilstoši Vienošanās 16.3.punktam SIA „Jūrmalas siltums”, aprēķinot zaudējumu samazinājumu, būtu jāņem vērā papildu ieguvums. Savukārt, ja papildu siltumenerģijas apjomu, kas pārsniedz 154 779 MWh, saražo SIA „Jūrmalas siltums”, tad faktiski palielinās SIA „Jūrmalas siltums” zaudējumi, kas jāņem vērā pie tarifa pārrēķina.

Izvērtējot augstāk minēto, secināms, ka SIA „Dubultu šķelda” saimnieciskās darbības rezultāti ir divkārt atkarīgi no siltumenerģijas apjoma: (1) siltumenerģijas iepirkuma tarifs ir atkarīgs gan no SIA „Dubultu šķelda” siltumenerģijas ražošanas apjoma, gan arī no SIA „Jūrmalas siltums” saražotās siltumenerģijas daudzuma; (2) ievērojot vispārēju ekonomikas pamatprincipu, ka, izmaksas uz vienu saražoto produkcijas vienību samazinās, palielinoties kopējam produkcijas ražošanas apjomam, SIA „Dubultu šķelda” palielinot ražošanas apjomu, siltumenerģijas ražošanas kopējās izmaksas uz 1 MWh samazināsies (ņemot vērā pastāvīgo izmaksu īpatsvara samazinājumu kopējās izmaksās).

Tādējādi visas SIA „Jūrmalas siltums” darbības, kas samazina SIA „Dubultu šķelda” siltumenerģijas ražošanas apjomu vai neļauj ražošanas apjomu palielināt (palielinoties SIA „Jūrmalas siltums” ražošanas apjomam pieprasījuma pieauguma rezultātā), rada SIA „Dubultu šķelda” saimnieciskajai darbībai zaudējumus (tarifa samazinājuma veidā, kā arī atrautās peļņas veidā).

6.4. Secinājums par iespējamo pārkāpumu

Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 2.punkts nosaka, ka dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana var izpausties arī kā preču ražošanas vai realizācijas apjomu, tirgu vai tehniskās attīstības ierobežošana bez objektīvi attaisnojoša iemesla par sliktu patērētājam.

Ņemot vērā visu iepriekš minēto, SIA „Jūrmalas siltums” rīcība, nepamatoti apturot SIA „Dubultu šķelda” apkures katla darbību uz 2 dienām, tajā pašā laikā pārrēķina rezultātā attiecinot papildus radušos zaudējumus (kas rodas SIA „Jūrmalas siltums” saražojot to siltumenerģijas apjomu, ko šajās 2 dienās varētu piegādāt SIA „Dubultu šķelda”) uz SIA „Dubultu šķelda” iepirkuma tarifu, Konkurences padomes ieskatā liecina par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu.

7. SIA „Dubultu šķelda” sniegtais viedoklis

1) SIA „Dubultu šķelda” norāda uz neprecizitāti 5.2.5.2.apakšpunktā ietvertajos aprēķinos, norādot, ka Konkurences padome nepareizi secinājusi, ka, ja no SIA „Dubultu šķelda” iepirkto siltumenerģiju 30 000 MWh apjomā SIA „Jūrmalas siltums” ražotu pati, SIA „Jūrmalas siltums” būtu nepieciešams papildus iegādāties 3 314 SEG emisiju kvotas.

SIA „Dubultu šķelda” norāda, ka 30 000 MWh siltumenerģijas ražošanai ar dabasgāzi nepieciešamas 6 390 SEG emisiju kvotas ($30\,000\text{MWh} * 0,213\text{ kvotas/MWh} = 6\,390\text{ kvotas}$), tādējādi, ņemot vērā SEG emisiju kvotu 2010.gada decembra mēneša vidējo cenu (10,08LVL par vienu SEG emisiju kvotu), SIA „Jūrmalas siltums” izmaksas kvotu iegādei būtu aptuveni 64 411 LVL nevis 33 405,12 LVL, kā minēts Konkurences padomes vēstulē.

Konkurences padome skaidro, ka SIA „Dubultu šķelda” pareizi aprēķinājusi, ka vispārīgā gadījumā 30 000 MWh siltumenerģijas saražošanai ar dabasgāzi *kopā* nepieciešamas aptuveni 6 390 SEG emisiju kvotas, tomēr konkrētajā gadījumā, kā jau sīkāk skaidrots gan lēmuma 5.2.4.apakšpunktā, gan arī 5.2.5.2.apakšpunktā, SIA „Jūrmalas siltums” noteikts apjoms SEG emisijas kvotu tiek piešķirts saskaņā ar Emisiju kvotu sadales plānu 2008.-2012.gadam. SIA „Jūrmalas siltums” ar tai piešķirto SEG emisiju kvotu apjomu ir pietiekoši, lai saražotu 154 779 MWh siltumenerģijas.

Saskaņā ar Vienošanās SIA „Jūrmalas siltums” bija paredzēts saražot 140 339 MWh siltumenerģijas, no SIA „Dubultu šķelda” paredzēts iepirkt 30 000 MWh siltumenerģijas. Balstoties uz minētajiem apsvērumiem, Konkurences padome secina, ka, ņemot vērā piešķirto SEG emisiju kvotu apjomu (pietiek, lai saražotu 154 779 MWh), no SIA „Dubultu šķelda” iepirktās siltumenerģijas apjoma saražošanai (ja SIA „Jūrmalas siltums” neiepirktu siltumenerģiju no SIA „Dubultu šķelda”, bet visu apjomu saražotu pati) SIA „Jūrmalas siltums” būtu nepieciešams iegādāties *papildus* (papildus pie piešķirtajām SEG emisiju kvotām) 3 314 SEG emisiju kvotas (par saražoto siltumenerģijas apjomu virs 154 779 MWh).

2) SIA „Dubultu šķelda” norāda, ka nav saprotams, kāpēc SIA „Jūrmalas siltums” uzskata par svarīgu atzīmēt, ka „*faktiskais 2010.gada novembrī vidējais stundā iepirktais siltuma daudzums no SIA „Dubultu šķelda” sastāda aptuveni 5,5 MWh (jeb 132 MWh diennaktī), savukārt pēc SIA „Jūrmalas siltums” rīkojuma par ražošanas jaudas samazināšanu vidējais iepirktais siltuma daudzums sastāda 94 MWh diennaktī, kas ir 71% no pirms rīkojuma iepirktā apjoma*”, uzsverot, ka 2010.gada novembra mēneša vidējā siltuma slodze bija 5,6 MW, un SIA „Dubultu šķelda” saražoja 99,7% no nepieciešamā siltumenerģijas daudzuma, savukārt 2010.gada decembra mēneša vidējā siltuma slodze bija 9,15 MW, bet jaudas ierobežošanas rezultātā SIA „Dubultu šķelda” saražoja tikai 44,4% no nepieciešamā siltuma daudzuma, lai gan varēja saražot 99,0%.

Konkurences padome norāda, ka minētais SIA „Jūrmalas siltums” skaidrojums nav ņemts vērā izdarot secinājumus Lietuvā, jo tas Konkurences padomes ieskatā nekādā veidā neietekmē un nemaina konstatētos faktus Lietuvā, kā arī neskaidro siltumenerģijas iepirkuma apjoma samazināšanas iemeslus.

Vienlaikus Konkurences padome norāda, ka, ņemot vērā, ka 2010.gada decembra mēneša vidējā slodze bija 9,15 MW, var pieņemt, ka atbilstoši diennakts temperatūras svārstībām (starp nakti un dienu), atsevišķos periodos (naktīs un rīta stundās) nepieciešamā siltuma jauda bija lielāka par 9,15 MW, savukārt dienā nepieciešamā siltumenerģijas ražošanas jauda bija mazāka. ņemot vērā minēto, kā arī SIA „Dubultu šķelda” sniegto informāciju par optimālo (8,5 MW) un maksimālo (9,5 MW) ar šķeldu kurināmā apkures katla jaudu (23.12.2010. vēstule Nr.10/12/23-01), Konkurences padome secina, ka SIA „Dubultu šķelda” apgalvojums, ka tā varēja saražot 99,0% no decembrī nepieciešamās siltumenerģijas apjoma, nav patiess.

3) SIA „Dubultu šķelda” norāda, ka nav saprotams, kāpēc SIA „Jūrmalas siltums” ražošanas jaudas ierobežošanu saista ar sava gāzes katla Nr.4 optimālo ražošanas jaudu

8,60 MW apmērā, ja pēc pašas SIA „Jūrmalas siltums” sniegtās informācijas katla darbības vidējā jauda 2010.gada decembra mēnesī bija 5,12 MW.

Vienlaikus SIA „Dubultu šķelda” norāda, ka saskaņā ar SIA „Jūrmalas siltums” siltumenerģijas un gāzes patēriņa uzskaites žurnālu datiem 2010.gada decembrī gāzes katls Nr.4 ar optimālai jaudai tuvu ražošanas jaudu ir strādājis tikai 2 diennaktis – 2.decembrī vidējā ražošanas jauda bija 8,70 MW un 24.decembrī – 8,62 MW. Gāzes patēriņš šajos datumos bija 127,07 nm³ un 121,31 nm³. Tādējādi SIA „Dubultu šķelda” apšaubā SIA „Jūrmalas siltums” sniegto informāciju, ka „*iepriekšējo gadu apkures sezonā, apkures katlam Nr.4 strādājot ar jaudu 8,6 MW, dabasgāzes patēriņš 1 MWh saražošanai bija 112 nm³*”, papildus to pamatojot ar apkures katla lietderības koeficientu, kuram pie SIA „Jūrmalas siltums” norādītā gāzes patēriņa apjoma būtu jābūt 96%, kas ir pretrunā ar teorētisko informāciju zinātniski pētnieciskajos materiālos.

Tāpat SIA „Dubultu šķelda” norāda, ka Konkurences padome ražošanas izmaksu aprēķinā pielietojusi teorētisko gāzes patēriņu, lai gan 2010.gada decembra faktiskais gāzes patēriņš un arī tarifa aprēķinā iekļautais gāzes patēriņš ir augstāks.

Konkurences padome lēmuma 6.2.apakšpunktā, balstoties uz SIA „Jūrmalas siltums” sniegto apkures katlu tehnisko informāciju un skaidrojumiem, secināja, ka SIA „Jūrmalas siltums” apgalvojums, ka apkures katla Nr.4 optimālākā darbība ir pie jaudas 8,6 MW, ir pamatots. Tāpat jau iepriekšējā punktā Konkurences padome skaidroja, ka diennakts vidējā jauda atspoguļo vidējo ražošanas jaudu kopumā konkrētajā diennaktī, kas nozīmē, ka ražošanas jauda ir bijusi lielāka vienā diennaktis laikā un attiecīgi mazāka nekā vidējais rādītājs citā diennaktis laikā. Tāpat 2010.gada decembra mēneša vidējo jaudu nevar uzskatīt par pietiekami objektīvu ražošanas raksturojošo rādītāju, ņemot vērā, ka mēneša ietvaros gaisa temperatūra ir svārstīga, tādējādi arī nepieciešamā ražošanas jauda konkrētajā brīdī attiecīgi palielinās vai samazinās (siltumenerģijas ražošanas jauda ir atkarīga no patērētājiem nepieciešamās siltumenerģijas apjoma).

Balstoties uz to var pieņemt, ka diennaktīs, kad vidējā ražošanas jauda ir bijusi 8,70 MW un 8,62 MW (kā to norāda SIA „Dubultu šķelda”), ražošanas faktiskā jauda konkrētā diennaktis laikā visticamāk ir bijusi svārstīga (atšķirīga ražošanas jauda naktī un dienā), tādējādi SIA „Jūrmalas siltums” apkures katla Nr.4 faktiskā ražošanas jauda kādu diennakts periodu bija lielākā par optimālo, bet citu diennakts periodu katls tika darbināts ar mazāku jaudu. Ņemot vērā apkures katla Nr.4 tehniskos rādītājus (skatīt 1.attēlu), secināms, ka, gan palielinot katla ražošanas jaudu virs optimālās ražošanas jaudas (8,6 MW), gan arī jaudu samazinot zem optimālās ražošanas jaudas, dabasgāzes patēriņš siltumenerģijas 1 MWh saražošanai palielinās, tādējādi izskaidrojot uzskaites žurnālā fiksēto faktisko dabasgāzes patēriņu. Vienlaikus Konkurences padome norāda, ka SIA „Jūrmalas siltums” apgalvojums par optimālo katla ražošanas jaudu un dabasgāzes patēriņu ir pamatots ar SIA „MRK Serviss” 2008.gada 6.martā sastādīto režīmu karti, kas sastādīta balstoties uz faktiskajiem katla darbības rādītāju mērījumiem, tādējādi Konkurences padomei nav pamata apšaubīt SIA „Jūrmalas siltums” sniegtās informācijas patiesumu.

4) SIA „Dubultu šķelda” norāda, ka „*nav saprotams, kāpēc, „ražošanas efektivitātes paaugstināšanai”, SIA „Jūrmalas siltums” ierobežo SIA „Dubultu šķelda” ražošanas jaudu, palaiž ekspluatācijā gāzes katlu Nr.4, kuram pēc pašas SIA „Jūrmalas siltums” sniegtās informācijas gāzes patēriņš 2010.gada decembra mēnesī bija 122,24 nm³/MWh pie vidējās mēneša ražošanas jaudas 5,12 MW, bet neļauj SIA „Dubultu šķelda” strādāt ar jaudu 8,5 MW un nepalaiž ekspluatācijā gāzes katlu Nr.5 ar jaudu 2,5 MW, pie kuras saskaņā ar SIA „Jūrmalas siltums” iesniegto grafiku gāzes patēriņš ir 114 nm³/MWh.*”

Konkurences padome norāda, ka situācijā, kad SIA „Jūrmalas siltums” ir pamatoti izdevīgāk ražot siltumenerģiju pašai gan ar apkures katlu Nr.4, gan arī ar apkures katlu Nr.5 (pamatojums sniegts 6.2.apakšpunktā), SIA „Jūrmalas siltums” nav pienākuma iepirkt siltumenerģiju no SIA „Dubultu šķelda”. Konkurences padomes kompetencē nav vērtēt SIA „Jūrmalas siltums” rīcības pamatotību un motivāciju, ražojot siltumenerģiju ar apkures katlu Nr.4, ja atbilstoši Konkurences padomes rīcībā esošajai informācijai siltumenerģijas ražošana ar apkures katlu Nr.5 būtu ekonomiski izdevīgāka (samazinot siltumenerģijas ražošanas izmaksas). Tas, kurā katlā SIA „Jūrmalas siltums” nodrošina faktisko siltumenerģijas ražošanu, šajā gadījumā ir SIA „Jūrmalas siltums” stratēģijas, uzņēmuma politikas u.tml. jautājums, kurš nekādā veidā neietekmē Lietā izdarītos secinājumus.

8. Pārkāpuma konstatēšana, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšana

8.1. Pārkāpuma konstatēšana

Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 2.punkts nosaka, ka dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana var izpausties arī kā preču ražošanas vai realizācijas apjomu, tirgu vai tehniskās attīstības ierobežošana bez objektīvi attaisnojoša iemesla par sliktu patērētājam, savukārt 13.panta pirmās daļas 4.punkts nosaka, ka dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana var izpausties arī kā netaisnīgu pirkšanas un pārdošanas cenu vai citu netaisnīgu tirdzniecības noteikumu tieša vai netieša uzspiešana vai piemērošana.

Konkurences padome secina, ka Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 2.punkta pārkāpuma tiesiskā sastāva pazīmēm atbilst SIA „Jūrmalas siltums” 6.1.apakšpunktā aprakstītās darbības, kas izpaužas kā siltumenerģijas ražošanas apjoma ierobežošana bez objektīvi attaisnojoša iemesla par sliktu patērētājam.

Lēmuma 6.2.apakšpunktā aprakstītās SIA „Jūrmalas siltums” darbības Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 2.punkta pārkāpuma tiesiskā sastāva pazīmēm neatbilst. Tāpat Konkurences padome secina, ka 5.punktā aprakstītās SIA „Jūrmalas siltums” darbības neatbilst Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 4.punktā noteiktā pārkāpuma tiesiskajam sastāvam. Sīkāka argumentācija minētajam ietverta attiecīgi lēmuma 6.2.apakšpunktā un 5.punktā.

8.2. Naudas soda aprēķins

Saskaņā ar Konkurences likuma 14.panta pirmo daļu un otrās daļas 1.punktu, ja Konkurences padome konstatē tirgus dalībnieku darbībās šī likuma 13.panta pirmās daļas pārkāpumu, tā pieņem lēmumu par pārkāpuma konstatēšanu, tiesiskā pienākuma uzlikšanu un naudas soda piemērošanu līdz 5 procentiem no pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma katram, bet ne mazāk kā 250 latu katram.

Saskaņā ar taisnīguma principu, par katru izdarīto pārkāpumu pārkāpējam jāpiemēro samērīgs sods. Turklāt naudas sods jānosaka pietiekami preventīvā līmenī, lai sodītu pārkāpumu izdarījušo personu, atturētu to un citus tirgus dalībniekus no Konkurences likuma pārkāpumu izdarīšanas. Lai noteiktu naudas soda apmēru, Konkurences padome izvērtēja pārkāpumu atbilstoši Ministru kabineta 2008.gada 29.septembra noteikumiem Nr.796 „Kārtība, kādā nosakāms naudas sods par Konkurences likuma 11. panta pirmajā daļā un 13. pantā paredzētajiem pārkāpumiem” (turpmāk – Noteikumi Nr.796), kopsakarā ar Administratīvā procesa likuma 66.panta pirmajā daļā noteiktajiem lēmuma satura noteikšanas pamatprincipiem.

Noteikumu Nr.796 3.punktā noteikts, ka naudas sodu aprēķina procentos no tirgus dalībnieka pēdējā noslēgtā finanšu gada neto apgrozījuma pirms pārkāpuma

konstatēšanas dienas. Pārkāpumu Konkurences padome konstatē ar šo lēmumu, līdz ar to SIA „Jūrmalas siltums” naudas soda apmērs aprēķināms no tās 2010.gada neto apgrozījuma.

Pamatojoties uz Valsts ieņēmumu dienesta sniegto informāciju, SIA „Jūrmalas siltums” neto apgrozījums 2010.gadā ir LVL 6 768 237 apmērā (25.08.2011. Valsts ieņēmumu dienesta vēstule Nr.9.11/17509).

Konkurences padome saskaņā ar Noteikumu Nr.796 13.punktu, nosakot naudas soda apmēru, ņem vērā pārkāpuma smagumu un ilgumu.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.796 14.punktu nosakot pārkāpuma smaguma pakāpi ņem vērā:

- Pārkāpuma veidu. Saskaņā ar Noteikumu Nr.796 15.punktu pēc pārkāpuma veida par smagu pārkāpumu uzskata dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu. Noteikumu Nr.796 18.3.apakšpunkts nosaka, ka par smagu pārkāpumu naudas soda apmēru nosaka no 0,5 % līdz 1,5 % no pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma.

- Pārkāpuma radītās vai iespējamās sekas. Kā konstatēts lēmuma 6.1.apakšpunktā, SIA „Jūrmalas siltums” rīcības rezultātā 20.10.2011. tika apturēta šķeldas apkures katla darbība, tādējādi apturot SIA „Dubultu šķelda” saimniecisko darbību uz 2 dienām, pēc kurām apkures katla darbība tika atjaunota.

- Katra iesaistītā tirgus dalībnieka loma pārkāpumā. Pārkāpums īstenots aktīvas SIA „Jūrmalas siltums” rīcības rezultātā, apturot šķeldas apkures katla darbību bez iepriekšējas vienošanās panākšanas ar SIA „Dubultu šķelda” par abpusēji pieņemamiem nosacījumiem.

Nemot vērā iepriekš minētos apsvērumus saistībā ar pārkāpuma smaguma pakāpi Konkurences padome uzskata par atbilstošu un samērīgu SIA „Jūrmalas siltums” piemērot naudas sodu 0,5 % no 2010.gada neto apgrozījuma, t.i., LVL 33 841,19.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.796 19.1.apakšpunktu, ja pārkāpuma ilgums nepārsniedz gadu, saskaņā ar noteikumu 18.punktu noteikto naudas soda apmēru nepalielina.

SIA „Jūrmalas siltums” izdarītais pārkāpums ilgst no 2010.gada 20.oktobra līdz 2010.gada 22.oktobrim, t.i., pārkāpums ilgst mazāk kā gadu. Līdz ar to SIA „Jūrmalas siltums” iepriekš noteiktais naudas soda apmērs, kas noteikts saskaņā ar Noteikumu 18.3.apakšpunktu, nav palielināms.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.796 21.punktu kopējo naudas soda apmēru var palielināt, ja pastāv vismaz viens no 21.1.apakšpunktā uzskaitītajiem atbildību pastiprinošiem apstākļiem, t.i., tirgus dalībnieks tā paša veida pārkāpumu izdarījis atkārtoti, un Konkurences padome to ir konstatējusi un pieņēmusi attiecīgu lēmumu (21.1.1.apakšpunkts) un tirgus dalībnieks kavē izmeklēšanu un slēpj izdarīto pārkāpumu (21.1.3.apakšpunkts), kā arī naudas sodu var palielināt, ja Konkurences padome konstatē, ka nepieciešams palielināt sodu, lai pārsniegtu ienākumus, kurus tirgus dalībnieks guvis, izdarot 13.pantā minēto pārkāpumu (ja nelikumīgi iegūto ienākumu summu ir iespējams novērtēt) (21.2.apakšpunkts).

Konkurences padome 08.04.2011. pieņēma lēmumu Nr.E02-18 par pārkāpuma konstatēšanu, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu par Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu SIA „Jūrmalas siltums” darbībās un uzlika SIA „Jūrmalas siltums” tiesisko pienākumu un naudas sodu. Taču ņemot vērā, ka Konkurences padome 05.01.2011., pieņemot lēmumu par lietu ierosināšanu pamatojoties uz SIA „Dubultu šķelda” 08.12.2010. iesniegumu, pēc savas

iniciatīvas no vienas lietas izdalīja divas lietas, 21.1.1.apakšpunkts nav attiecināms uz konkrēto gadījumu.

Konkurences padome SIA „Jūrmalas siltums” darbībās nav konstatējusi atbildību pastiprinošus apstākļus, kā arī nepieciešamību palielināt noteikto naudas sodu atbilstoši Noteikumu Nr.796 21.1.1., 21.1.3. un 21.2.apakšpunktos norādītajam.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.796 23.punktu kopējo naudas soda apmēru var samazināt, ja pastāv atbildību mīkstinoši apstākļi, piemēram: pārkāpums pārtraukts, tiklīdz tirgus dalībnieks saņēmis no padomes informāciju par iespējamo Konkurences likuma 13.pantā minēto pārkāpumu (23.1.1.), tirgus dalībnieks brīvprātīgi novērsis pārkāpuma sekas, pirms Konkurences padome pieņēmusi lēmumu par pārkāpuma konstatēšanu (23.1.2.), tirgus dalībnieks pēc savas iniciatīvas sniedzis pilnīgu un patiesu informāciju vai pierādījumus, kuriem bijusi būtiska nozīme Konkurences likuma 13.pantā minēto pārkāpumu konstatēšanā (23.1.3.), tirgus dalībnieks atlīdzinājis zaudējumus, kas radušies no izdarītā pārkāpuma (23.1.5.). Tāpat Konkurences padome ir tiesīga samazināt naudas soda apmēru ievērojot Noteikumu Nr.796 23.2.apakšpunktu, t.i., ja tirgus dalībnieka pēdējā noslēgtā finanšu gada neto apgrozījums tirgū, kurā noticis pārkāpums, ir mazāks par 10 procentiem no šā tirgus dalībnieka pēdējā noslēgtā finanšu gada neto apgrozījuma.

Konkurences padome secina, ka nav konstatējami Noteikumu Nr.796 23.punktā norādītie apstākļi naudas soda samazināšanai.

Konkurences padome uzskata par pamatotu samazināt SIA „Jūrmalas siltums” naudas sodu, ievērojot:

1) tiesību normu saprātīgas piemērošanas principu, kurš paredz, ka iestāde, piemērojot tiesību normas, izmanto tiesību normu interpretācijas pamatmetodes, lai sasniegtu taisnīgāko un lietderīgāko rezultātu;

2) samērīguma principu, kurš paredz, ka labumam, ko sabiedrība iegūst ar ierobežojumiem, kas uzlikti adresātam, ir jābūt lielākam nekā viņa tiesību vai tiesisko interešu ierobežojumam. Konkrētajā situācijā Konkurences padome uzskata, ka labums sabiedrības interesēm var tikt sasniegts ar mazāku naudas soda apmēru, nekā aprēķinātais naudas soda apmērs;

3) faktu, ka izdarītais SIA „Jūrmalas siltums” Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 2.punkta aizlieguma pārkāpums (nepamatoti apturot šķeldas apkures katla darbību) ilga 2 dienas, pēc kurām apkures katla darbība tika atjaunota, tādējādi, ņemot vērā, ka pārkāpuma radītās sekas nav būtiskas, SIA „Jūrmalas siltums” izdarītais pārkāpums vērtējams kā maznozīmīgs pārkāpums.

Ņemot vērā minēto, SIA „Jūrmalas siltums” galīgais naudas sods nosakāms LVL 3 000,00 apmērā.

Konkurences padome, ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 3. un 4.punktu, 13.panta pirmās daļas 2. un 4.punktu, 14.panta pirmo daļu un otrās daļas 1.punktu, Administratīvā procesa likuma 13.pantu, un 66.panta pirmo daļu, Ministru kabineta 2008.gada 29.septembra noteikumu Nr.796 „Kārtība, kādā nosakāms naudas sods par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā un 13.pantā paredzētajiem pārkāpumiem” 3., 13., 14., 15., 17.punktu, 18.3., 19.1.apakšpunktu

nolēma:

1. Konstatēt Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 2.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu SIA „Jūrmalas siltums” darbībās.

2. Uzlikt naudas sodu LVL 3 000,00 (trīs tūkstoši latī un nulle santīmi) apmērā. Uzlikto naudas sodu 45 dienu laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas ieskaitīt valsts budžetā (Valsts kasē, reģ.Nr.90000050138, konta Nr. LV78TREL1060001019900, kods TREL22), norādot lēmuma par naudas soda uzlikšanu numuru un datumu. Uzlikt SIA „Jūrmalas siltums” pienākumu 10 (desmit) dienu laikā pēc šajā punktā minētā termiņa paziņot Konkurences padomei par uzliktā pienākuma izpildi, iesniedzot normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā apstiprinātu naudas soda maksājumu apliecināša dokumenta kopiju.

3. Izbeigt lietas Nr.2944/11/03.02./2 izpēti daļā par Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 4.punkta pārkāpumu SIA „Jūrmalas siltums” darbībās.

Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu viena mēneša laikā no šī lēmuma spēkā stāšanās dienas.

(*) – Ierobežotas pieejamības informācija

Priekšsēdētāja

I.Jaunzeme